SAYISI 5 KURUŞ

SON TELGRAF

CUMA 25 1inci TEŞRİN 1940

SAYI: 1308 Telefon: Başmuharrir: 20827 — İdare Müdürü: 23300
İstanbul Nuruosmaniye No. 54

En Son Telgrafları Ve Haberleri Veren Akşam Gazetesi

Sahip ve Başmuharrir ETEM İZZET BENİCE YIL: 4

Mihverciler hâlâ ne yapmak istiyor?

Hitlerin Mareşal Peten ve General Franko ile yaptığı mülâkatın hedefi aşikârdır. Her vakit söylediğimiz gibi Avrupa harbinin birinci kat'i hal safhası Akdenizde taayyün etmiş olacaktır..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Avrupa harbi başladığı gündenberi hareketin seyri ve hâdiselerin cereyanı ne olursa olsun «Son Telgraf»ın bu harbin istikbali hakkındaki hükmü daima şu olmuştur:

— Harp, birinci safhası ile Akdenizde bitebilir..

Her geçen gün ve yeni vak'a bu hükmü nazarın doğruluğunu isbat etmektedir. Almanya, Fransayı mağlûp etmiştir. Danimarka, Hollanda, Belçika, Norveç, Romanya, Yugoslavya, Çekoslovakya, Avusturya'yı ilâ ve işgal altına alınmıştır. İngiliz adaları en kesif hava hücumlarına tâbi tutulmuştur. Fakat bütün bu askerî muvaffakiyetler Almanya ve İtalyaya harp sahasında zerre kadar birşey kazandırmamıştır. Alman - Japon - İtalyan ittifakı da Amerikayı korkutmak, Sovyet Rusyayı bitaraflıktan ayırmamak ve tecrit etmek gibi bir siyasî tezahür olmaktan ileriye geçememiştir. Bu paktın kurulması için harbin birinci safhasının bitmesi, İngilterenin Akdeniz müdafaasının çözülmesi ve muharebenin Okyanuslara inteklini alması gerektir.

Bu halde, bugün Almanya ve İtalyanın «harbe girmekte pişmanlık duyduklarını hissettiklerini» söyliyecek kadar sıkışık vaziyette bulunduklarını ve bütün gayretlerine rağmen bazı Avrupa devletlerini çiğnemiş olmaktan ötürü bir netice karşısında bulunmadıklarını ve kendileri için bir çıkar yolu aramakta olduklarını ihtarız ettirmek yerinde olur. İkinci çıkar yol: Sulhtur..

İkinci çıkar yol: Akdenize hâkim olmaktır..

Almanya, «beleş» bir sulh için bu fırsatı kullandı. Polonyayı mağlûp eder etmez sulh taarruzuna geçmiştir. Fransayı mağlûp etmez etmez yine sulh taarruzunu yapmıştır. Fakat, bütün tazyiklar İngiltereyi sulha davet ve teslimi silâha icbardı. İngiltere böyle haysiyetşiken davetleri kabul edince, İngiltere adalarına kıtalarına hücuma başladı ve hedef tayinsizin yapılan tecavüzlerle İngiltere arasında panik yapmak, İngiltere'yi çıkartmak, İngiliz hükûmetini sulh teklifine mecbur kılmak gayelerini arandı. Bu teşebbüs de muvaffak olmadı ve İngilterenin bir gün bir gün evvelkine nazaran daha kuvvetlendiği ve kendisini müdafaa yolunda her gün imkânı yarattığı görüldü ve bu arada İtalyanın Mısır seferi teşebbüsü de iflâs etti!.

İşte «Brenner» mülâkatı bütün bu müşkûllerin ve iflâsların yarattığı ve ortaya koyduğu mülâkattır. Bu mülâkatta içine düşülen çıkmazdan nasıl kurtulmak mümkün olabileceği konuşulmuştur. Almanya ve İtalya «yıldırım harbi» ile beklediği neticeleri kaybetmiştir. Artık tehdit, tazyik, yıldırım bir ileri hareket, beşinci kol faaliyeti ile yıkılacak ve istilâ alınacak devlet kalmamıştır. Bu harbe «yıpratma, üstün malzeme, bol vesait, yüksek mukavemet ve uzun menzili» harbi olmuştur. Bunun için de Almanya-İtalya ile birlikte hiç olmazsa daha iki veya üç yıl boyunca harbe dayanabilmesi ve İngilterenin hayat mesnetlerini ele geçirmeyi kendi zaferleri hesabına temin edebilmesi birinci şarttır. Bu bahsinden da, birinci şart olarak İngilterenin Akdenizden uzaklaşmasını, Akdeniz kapılarının aşılmasını, Afrika, Yakın Şark, Küçük Asya, Karadeniz yollarının Avrupaya serbestçe bağlanmasını, İngiliz ablukasının yıkılması icap eder. Aksi halde Almanya için zaferler bir seraptır ve mağlûbiyet Avrupadaki bütün zaferlerine rağmen mev'uttur. İşte, Almanya ve İtalya harbin ilk günündenberi temin ettiğimiz bu vaziyetin içinde en nihayet gelip girmişlerdir. Bu ikisinin de ya İngiliz ablukasını müdafaasını yarıp aşmaması, yahut da şimdiden «bu harbi de kaybettik. Fazla kan

İspanya harbe girmiyor

Almanlar İspanyanın bu kararını bildiklerine göre...

Hitler Pirene'ye niçin gitti?

İspanyanın stratejik vaziyeti görüşülmüş

Londra 25 (A.A.) — Assosiated Pres'in itimada lâyık bir kaynaktan öğrendiğine göre, dün Berlinde iyi haber alan mehafilde İspanyanın harbe girmek niyetinde olmadığı bildiriliyordu.

Binaenaleyh Almanyada, İspanyanın şimdilik harp gibi tehlikeli bir maceraya girmek vaziyetinde bulunmadığı kanaati mevcut olduğuna göre, Hitler'in niçin General Franko ile görüşmek üzere, İspanyol hududuna kadar gittiği sorulmaktadır.

Londrada alınan malûmata göre, Hitler General Franko ile, İspanyanın stratejik ve ekonomik vaziyeti hakkında görüşmüştür.

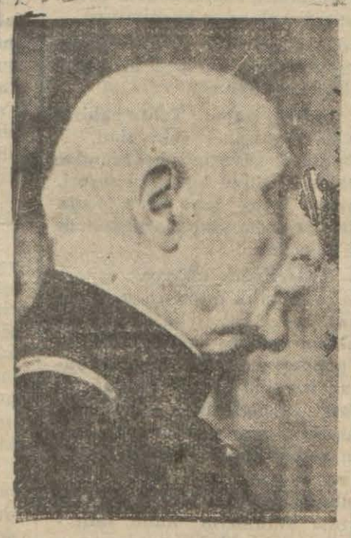

Mareşal Peten

Peten Hitlerden ne istedi?

Mihver devletleri Petenden ne istediler?

Londra 25 (A.A.) — Vişi'den gelen haberlere nazaran, Hitler ile Mareşal Peten, dünkü görüşmelerinde iki milyon Fransız esirinin tahliyesi ve Fransız hükûmet merkezinin Parise nakli meseleleri bahis mevzuu olmuştur.

Londraya gelen diğer haberlere nazaran, mihver devletleri şimali Afrikada deniz ve hava üsleri elde etmek arzusundadırlar.

İki fecî ölüm

Sarhoş bir arabacının beyni patladı. Bir çocuk da tramvay altında parçalandı

1 — Tütün gümrüğünde Zafer çikolata fabrikasında arabacı Süleyman oğlu Mehmet, Asmalımescitte 5 numaralı apartımanda oturan bir kadın arkadaşını ziyarete giderek fazla miktarda rakı icmiştir. Arabacı gece yarısından sonra balkondan sokağa düşüp basından yaralanmış ve beyni patlıyarak Beyoğlu hastanesine kaldırılmışsa da orada ölmüştür.

2 — 1093 numaralı vatman Bekirin idaresindeki 75 numaralı

(Devamı 3 üncü sahifede)

Muhtaç asker âilelerine yardım projesi

(Yazısı 3 üncü sahifede)

Amerika harbe girecek

Bir İtalyan gazetesi böyle yazıyor

İngiltere silâhı bırakmalı imiş!

Londra 25 (A.A.) — «Daily Telegraf» gazetesi başmakalesinde diyor ki:

«Ansaldo, Telgrafo gazetesinde Amerika birleşik devletlerinin İngilterenin yanıbaşında harbe iştirak edeceğini te-

(Devamı 3 üncü sahifede)

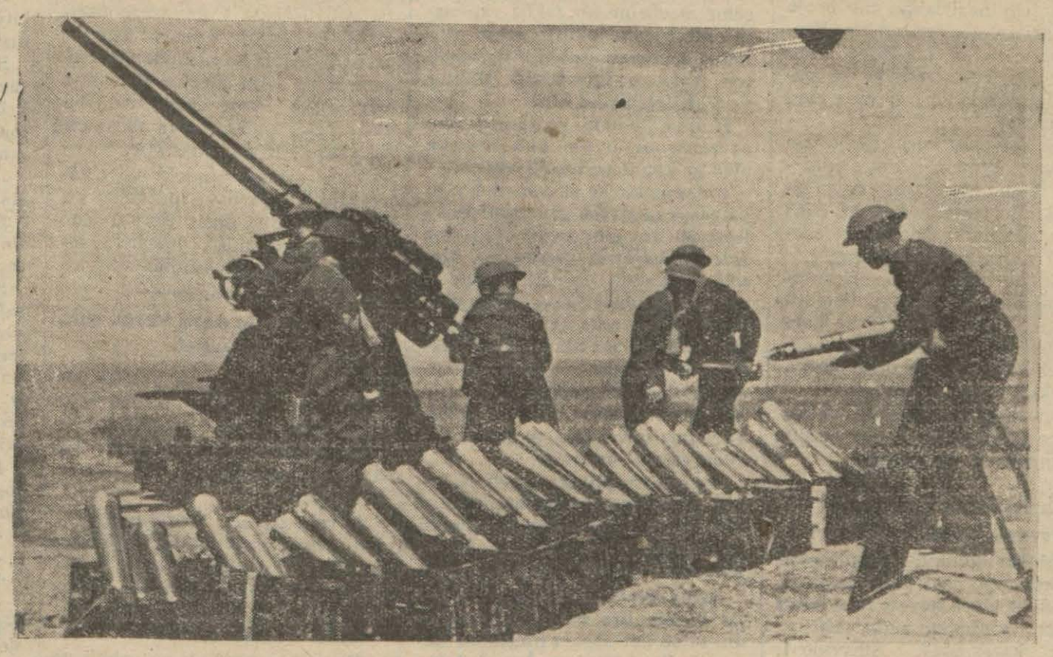

Bir İngiliz hava dafi topu faaliyet halinde

Belçika hâlâ Almanya ile harp halinde!

Belçika kongosu müdafaaya hazır, beklemektedir

Londra 25 (A.A.) — Belçika müstemleke nazırı B. Vleeschauwer, radyo ile cenubî Afrika birliğine hitaben söylediği bir nutukta, İngiliz milletinin dikkate lâyık davranıklığından, sükûn içinde geçen mukavemetinden ve harp azminden sitayişle bahsetmiştir.

Nazır, sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Londranın manevivatı mükemmeldir. Kongo'daki Belçika ordusu hazır ve her zamankinden daha ivi teçhiz edilmiş bulunmaktadır. Bu ordu Kongo'ya hariçten yapılacak

(Devamı 3 üncü sahifede)

İşe yaramıyan esnaf cemiyetleri

Yeni İstanbul Parti Reisi bu işe ehemmiyetle el koydu

Cemiyetlerin idare hey'etleri arasında geniş değişiklikler yapılacak

Kânunuevvel ayından itibaren şehrimiz esnaf cemiyetleri kongreleri toplanmağa başlayacaktır. Önümüzdeki hafta bir toplantı yapılacak, kongre günleri tesbit ve ilân olunacaktır.

Esnaf cemiyetleri mürakıplarının bir senelik tetkikatına nazaran bazı esnaf cemiyetleri bir sene içinde hiçbir faaliyet göstermemiş, esnaf münazaası ve dedikodusile vakit geçirilmiştir. Muhtaç azalara, hatta hastalara kâfi miktarda yardım edilmemiş, esnafın hayatî dertlerile alâkadar olunmamış ve azalardan toplanan paraların bazı kereler mahalline masruf olmadığı görülmüştür.

Yeni parti reisimiz İzmir mebusu Reşat Mimaroğlu; kongrelerde namzet gösterilecek ve seçile-

(Devamı 3 üncü sahifede)

Maaş tevziatına bu sabah başlandı

Yalnız Belediye memurları için emir bekleniyor

Şehrimizde ve diğer yerlerdeki muvazenei umumiyeye dahil dairelerde maaş tevziatına bu sabahdan itibaren başlanılmıştır. Defterdarlık muhasebe müdürü B. Tahsin tekmil tevziatın bayramdan evvel yapılması için icabeden tedbirleri almıştır. Belediyede de ücretlilere bu sabahtan itibaren aylıklarının verilmesine başlanılmıştır.

Memurlar arasında bir ikilik tevlit etmemek için muvazenei hususiye ve belediye memurlarına da bayramdan evvel maaşları verilecektir. Bu sabah görüştüğümüz belediye muhasebe müdür muavini bu hususta emrin bugün veya yarın geleceğini söylemiştir.

Belediye muhasebe müdürü Muhtar da Ankaraya gitmiştir.

Paristeki talebeden bir kafile bugün geldi

Diğer üç kafilenin de yakında şehrimize gelmesi bekleniyor

Bu sabah Fransadan gelen talebemiz istasyonda

(Yazısı 3 üncü sahifede)

Sayımız belli oldu

Vatan hudutları içinde 17,869,901 kişiyiz

İstatistik umum müdürlüğü pazar günü yapılan umumî sayımın neticesini tebliğ etmiştir. Bu tebliğe göre, Türkiyenin nüfusu 17,869.901 kişidir. 1935 sayımında 16,158.018 nüfus bulunduğuna göre, bes sene zarfında nüfusumuz 1,711,883 kişi artmıştır.

Bu artış senede binde on sekizdir. Bu nisbetten Hatay hariç tutulmuştur.

Fırıncılar ekmek fiatlarına yeni zam istiyorlar!

Bu sabah yapılan 10 para zam kâfi değilmiş!

Ekmek fiatlarına bu sabahtan itibaren 10 para zam yapılmıştır. Buna sebep; eskiden değirmenlere mavnalarda teslim olunan buğdayların badema silolarda teslim olunmasının emredilmesidir. Değirmenciler bu suretle yeni bir nakliye masrafı vermek mecburiyetinde kaldıklarından un fiatlarına bir miktar zam yapılması zarureti hasıl olmuştur.

Bunun üzerine belediye fiatları 10 para arttırarak ekmeği on bir bucuk kuruşa çıkarmıştır. Fakat fırıncılar cemiyeti belediyeye müracaat ederek bu zammı da az bulduğunu bildirmiş 10 para daha zam istemiştir. Bu talep belediyece reddolunmuştur.

Kokain, morfin satan bir eczacı tevkif edildi

İzmir memleket hastanesi eczacı kalfası Nuri oğlu İbrahim üzerinde morfin bulundurmak ve kokain satmak suçile tevkif olunmuştur.

Dün mahallî cürmü meşhut mahkemesine verilen maznun eczacı: «— Bana bunları baş eczacı verdi. Eski eczacı Mehmede 6 liraya satarken sivil memurlar yakaladılar» demektedir.

Tahkikat genişletilmektedir.

Bir fabrika yandı

Galatada Çınaraltında Karaoğlan sokağında 80 sayılı Zeki Elmasa ait madenî yağ fabrikasından gece yangın çıkmış kısa bir zamanda fabrikanın dahili aksamının yanmasına sebep olmuştur. İtfaiyenin müdahalesile ateş etrafa sirayet etmeden bastırılmıştır.

Zincirlikuyuda bir otomobil otobüse çarptı

(Yazısı 3 üncü sahifede)

Kundura ihtikârı sürüp gidecek mi?

Ticaret Müdürlüğü Mürakabe Komisyonuna müracaat etti. Kunduracılar ve Dericiler ne diyorlar?

Kundura fiatları gittikçe yükselmekte, meselâ vaktile 4,5 liraya alınan iskarpinler şimdi 7 liradan aşağıya bulunamamaktadır. Son günlerde piyasada çürük kundura da coğalmağa başlamıştır.

Bu işle kunduracılar cemiyetinin alâkadar olması icabettiği halde hernedense kâfi dikkatin gösterilmediği görülmektedir. Fiatlar da her av gittikçe artmaktadır.

Hem halkımızın ve hem de küçük kundura imalâthanesi sahiplerinin zararına olan bu vaziyetin sürüp gittiği ticaret müdürlüğünün nazarı dikkatini celbetmiştir. müdürlük bu hususta fiat mürakabe komisyonuna müracaat etmeği kararlaştırmıştır.

Diğer taraftan dericilerle kunduracılar arasında bir ihtilâf çıkmıştır. İhtilâfa göre dericiler lüzumsuz vere fiat yükselişini kunduracılara, kunduracılar da dericilere atfetmektedir.

Kunduracılar cemiyeti idare heyeti azasından biri şunları söylemektedir:

«— Deri yok diye, deri fiatlarını alabildiğine yükselttiler. Kazanamıyoruz, ne yapalım? Biz de fiatları yükselttik!..»

Bir derici de şu fikirdedir:

«— Biz fiatları yükselttik ise kundura fiatlarını fahiş fiata arttırın demedik ya!.»

Beyoğlunda bir döviz kaçakcı şebekesi tutuldu

Bir tütüncü ve üç simsardan ibaret şebeke efradı bu sabah Adliyeye verildi

Yazısı 3 de

Cuma konuşmaları

FİKİR ÖRGÜSÜ

FIRSAT

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Fırsat, fırsat.. İmkân âleminin bütün kapılarını bu mefhumun gerisindeki anahtarla açabilirsiniz. Fırsat mefhumunun gerisindeki ifade, her türlü murad kapısını üstüste açan esrarlı bir anahtar şekli...

Ne kaybederseniz edin; size vızgelsin. Kaybınız her ne olsa telâfisi mümkün.. Telâfisi imkânsız olan tek şey, fırsat kaybıdır.

Sıhhat, para, aşk, saadet, iş, muvaffakiyet ve daha bilmem neler, çalışmakla, didinmekle, sabretmekle, üstüne düşmekle yerine gelir şeylerden.. Amma fırsat, bunlardan hiçbiri olmadığı halde sırasına ve yerine göre bunlardan bellibaşlı hisseler temsil eden fırsat, bir kere elden kaçtı mı artık ebediyen kaybedilmiş demektir. Ondan sonra ele geçecek fırsat, ikinci fir fırsattır, o değil. Halbuki sıhhat, para, aşk, saadet, iş, muvaffakiyet gibi asli gayeler, tekrar elde edildikleri zaman yine ayni şeylerdir.

Bilmem ki fırsat mefhumunun gizlediği inceliğe nüfuz edebildim mi?

Fırsat, zamana benzer birşey; asli gayelerimizde mekâna benzer şeyler.. Dava mekânı iggal etmekte; fakat zamandan istifade ederek.. Mekânı her zaman yerinde bulmak mümkün, fakat kaybedilmiş bir zaman parçasını iadeye asla imkân yok. Fırsat bir gaye değil, bir vasıta olduğu halde, ikinci bir fırsat ve vasıtayla ayni gayeyi elde etmek mümkün de, kaybedilmiş bir yaşıtayı ayniyle ihya etmek imkânsız.

Hulâsa fırsat öyle bir vasıta ki, cazıma gayeye hâkim...

Elindeki fırsatı kaçıran zavallıya, beynindeki aklı kaçıran zavallıdan daha fazla acımak gerek...

●

Kaybedilmiş fırsatların mahzun hayalile cigara dumanları arasında bir münasebet olduğu için mi, niçin bilmem; dün gece bir cigara yaktım ve büklüm büklüm yükselen dumanlara bakıp düşündüm:

Fertlerin, ailelerin, zümrelerin, cemiyetlerin ve milletlerin hayatı, kakaçırılmış veya istifade edilmiş fırsatlardan ibaret...

(Maupassant) ın, kaçırılmış fırsat acısını belirten ne güzel bir hikâyesi vardır:

Genç bir adam, genç bir kadını sever; fakat aşkını ona itirafa cesaret edemez. Kadın da adamı sever, o da ayni cesaretsizliğe düşer. Fırsatlar, delik bir cepten boşanan çil paralar gibi dökülür gider. Günün birinde adam, seksenlik bir moruktur; kadın da yetmiş beşlik bir ihtiyar... Karşılaşırlar.. Erkek sorar:

— Artık ikimizin de birer ayağı mezarda demektir. İzin verirseniz size birşey itiraf etmek isterim?

— Sizi dinliyorum.

— Gençliğimizde ben sizi çıldırasıya, ölesiye sevmiştim. Fakat aşkımı itirafa hiçbir gün cesaret edemedim..

— Devam edin, devam edin!.

— Eğer o zamanlar kendimi size belli etseydim ne yapardınız?.

— Hemen size teslim olurdum. Çünkü ben de sizi çıldırasıya, ölesiye sevmiştim... (Devamı 3 üncü sahifede)

HADİSELER KARŞISINDA SON TELGRAF

46 NÜFUSLU BİR HANE

Umumî nüfus saymında, İzmirde, 105 yaşında bir vatandaşın evinde, aynı aileden tam 46 kişi sayılmış. Allâh arttırsın ! O eve giren sayım memuru, oldukca uzun süren bir muamele yapmış demektir. Ben, sayım memurunun sabrına şaşıyorum, 46 kişinin oturduğu, yatıp kalktığı evin büyüklüğünü hesaplamağa çalışıyorum.

ZURNA KONSERİ

Bir kari, bir gazeteye gönderdiği mektupta, Ankara radyosunun neşriyat proğramından şikâyet ederken, diyor ki:

«— Her akşam zurna konserinden bıktık. Ne de uzun sürüyor, bir türlü bitmek bilmiyor?»

Ayol, zurna konseri, bu.. Zurnada peşrev olurmu? Boyuna çalar, durur.

EHLİ ARSLAN

Cenubî Aferikada arslanlar o şekilde ehlileştiriliyor, ve tabii hale sokuyorlarmış ki, kos koca arslanlar, evlerin içinde, kedi gibi, kuzu gibi sadık ve samimî dolaşıyormuş!

Aman yanlışlık olmasın?. bu dolaşanlar sahici arslanmı, yoksa iri yarı van köpekleri mi?

Şu zamanda, malûmya, herkes arslanlık iddiasında!

AŞK UGRUNDA

Aşk uğrunda deliren adam olurmu, diye, hiç düşündünüz mü?. Macaristanda, bir zavallı, tam 30 yıl evvel bir kız sevmiş, bu yüzden sapıtmış, timarhaneye göndermişler.. Nihayet, koca âşık geçenlerde ölmüş! Zorla istediği kız verilmediği için, bu hale düşen talihsiz macar, öldüğü anda muhakkak ki, rahata kavuştu! Acaba, bu adamı almıyan ve şimdi bir kokot olan koca karı pekmi saadet içinde?..

AHMET RAUF

Bir Bize

Kokulu arabalar

Tramvay biletçilerine, arabaların içi nasıl havalandırılır, bunu anlatmak lâzım. İçlerinde öyleleri var ki, temiz havanın, kokmuş havanın ne demek olduğunu bilmiyor. Mevsim kış, kapılar daima kapalı. İçeride 60 yolcu, tabiî, müthiş fena bir koku oluyor.

Arabanın üst tarafında küçük pencereler var. Onların muayyen vakitlerde, mutlaka açtırılmasını temin etmeli.

BÜRHAN CEVAT

Biletlere zam

Vapur, tren, tramvay ücretlerine 10 para zam teklifi şehir meclisinde..

Hava kurumu varidatını arttırmak için hazırlanan bir proje alâkadarlara gönderilmiştir. Projede bulunan bir maddeye göre şehrimizde tren, tramvay ve vapur bilet ücretlerine 10 para zam yapılacaktır.

Çelik kartallarımızı çoğaltmağı ve havacılığımızın sür'atle inkişafını temin etmeği bir gaye bilen tekmil vatandasların bu cüz'i zammı memnuniyetle kabul edecekleri şüphesiz görülmektedir.

Projenin bu kısmı şehir meclisini alâkadar etmekte olduğundan bilet ücretlerine 10 ar para zam teklifi şehir meclisinin önümüzdeki ay toplantısında görüsülecektir.

Diğer taraftan biletle girilen eğlence yerlerinden de bir miktar vardım parası alınacaktır.

Sehrimizde Cumhurivet bavramı resmi küsadları

Yeni Eminönü Halkevi ayın 29 uncu günü saat 15,30 da C. H. P. vilâyet idare heyeti reisi Reşit Miroğlu tarafından açılacaktır.

Şile kazasında7, Silivride 1, Kartalda 1, Çatalcada 1, Yalovada 1 yeni ilk mektep de o gün açılacaklardır.

Kâğıthane köyü civarında Sular idaresinin tersih havuzlarında yaptığı yeni tesisatın ve elektrik idaresinin Silâhdarağa fabrikasında yeni tesis edilen kazan dairesinin açılma merasimleri de ayın 30 uncu çarsamba günü saat 15,30 ve 16 da Vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar tarafından yapılacaktır.

Acık iş ve memuriyetler

Cağaloğlu sıhhat yurdu kadın ahçı ve çamaşırcı aramaktadır.

Hali tasfiyede şark demiryolları idaresi lise mezunu bir bayan daktilo aramaktadır. İş öğleye kadar da olabilir. Aylık ücret 30 liradır. Müracaat sabahlarıdır. Etibank Guleman şark krom madenleri için aylık 300 lira ücretle bir dahili hastalıklar mütehassısı doktor aramaktadır.

Müstakil ressamlar ve heykeltraşlar birliğinin 28 inci sergisi

Müstakil ressamlar ve heykeltraşlar birliğinin itina ile hazırladığı 28 inci «plâstik san'atlar sergisi» Cumhuriyet bayramına tesadüf eden 29 tesrinievvel salı gümü saat 15 de Taksimde Dağcılık kulübünde açılacaktır. Genç ressamlarımız her yıl gittikçe artan bir alâka ile karşılanan ve takdir edilen sergi icin bu yıl da kıymetli zengin eserler hazırlamışlardır.

Tanzimat serisi

Maarif Vekâlei tarafından hazırlanılmasına karar verilen «tanzimat serisi» üniversite edebiyat fakültesi tarafından hazırlanmaktadır. Eserin 1 inci cildi 800 sahife resimli vesikalara müstenit olarak ikmal olunmuştur.

Tramvaylara bilet atma kutuları kondu

Halkımızın tramvay biletlerini caddelere atıp süprüntü yapmalarını temin icin tramvay arabalarına kutular konulmasına başlanılmıştır. Sahanlıklara konulan bu vassı kutuların üzerlerinde «biletlerinizi inerken bu kutuva atınız» ibaresi bulunmaktadır. Biletleri yerlere atanlardan birer lira ceza alınacaktır.

HALK Filozofu

Artisti köçek sanan zihniyet

Şehir tiyatrosu artistlerinden bazılarının maaşlarına beşer, onar lira zam yapılması için, sayın Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdar şehir meclisine bir teklif yapmıştı. Meclis, bu teklifi kabul etti, bütçe encümeni kabul etti, tasdik için Ankaraya gönderildi, Dahiliye Vekâleti kabul etti.

Hulâsa, bu haklı ve yerinde maaş zammını, bütün aklı başında olanlar kabul ve tasdik ettiler.

Bir sene kadar oluyor. Şehir tiyatrosunda birçok genç san'atkârların 30 lira gibi gayet cüz'i bir maaş aldıklarını yazmıştım. Meselâ, «O kadın» piyesinde, genç avukat rolündeki Süavi 30 lira alır. Birçok piyeslerde kendini alkışlatan kıymetli san'atkâr Nevin Akkaya 45 lira alır.. ve bu çocuklar, senelerdenberi, şehir tiyatrosunun yorucu çatısı altında, yalnız ve yalnız san'at aşkı ve gayesi uğruna çalışır, dururlar.

Bu sefer yapılması teklif ve kabul edilen zam, zaten, beş, on lira birşeydi. 30 alan 40 alacak, vergisi kesilecek, eline yine cüz'i birşey kalacak.

Şehir tiyatrosu, son bir yıl içinde 80 bin lira hasılat yapmıştır. İki salon her akşam hıncahınç doluvor. Bu müessese, İstanbul belediyesinin iftihar edeceği bir varlıktır.

Simdi, duyduk ki, bütün kanunî formalitelerini ikmal eden ve herkes tarafından kabul ve tasdik edilen bu zamlar, verilmiyormuş.. Belediyenin, bilmem ne dairesinde takılmış, kalmış...

Hangi yobaz kafalı adamdır ki, bir san'atkârın 30, 40 lira olan maaşına 5, 10 lira zam yanılmasını çok görmüş ve zammı durdurmuştur.

İstanbul belediye reisinin teklif ettiği, bütce encümeni ve şehir meclisinin kabul, Dahiliye Vekâletinin tasdik ettiği küçük bir zammı, şehir tiyatrosu artistlerine çok görecek kadar medrese zihniyeti taşıyan adamın, belediye teşkilâtı içinde yeri olmamak lâzımdır. Bu softa bozuntusu adam, her kimse, Dahiliye Vekâletine jurnal etmeyi bir inkılâpçılık vazifesi biliyorum.

REŞAT FEYZİ

KÜÇÜK HABERLER

★ Denizyolları idaresinde işlerin fazlalığı dolayısile memurlar badema akşamları yarım saat fazla çalışarak saat 17,30 da paydos yapacaklardır.

★ Yeni inşaat sahipleri hava kurumuna yardım edeceklerdir. Bunların verdikleri para miktarı ile apartımanlarının resimleri kurumun havacılık ve spor mecmuasında neşrolunacaktır.

★ Pamuk iplikleri fiatları günden güne yükselmektedir. Mersinde 16 liralık iplikler 40 liraya çıkmıştır. Bazı erkek çorapları fiatları da bu yüzden 20 kuruş yükselmiştir.

★ Altın fiatları 23 lira 30 kuruştan 22 lira 60 kuruşa düşmüştür.

★ Benzin ve petrol fiatlarının değiştirildiğini dün yazmıştık. Şehrimizde benzin litresi yirmi beş kuruş on paradan gazyağı kilosu on dokuz kuruş elli beş paradan dökme gazyağı litresi on altı kuruş beş paradan, benzin çift teneke dokuz yüz yirmi beş kuruştan, gazyağı çift büyük teneke altı yüz altmış kuruştan, gazyağı küçük teneke doksan yedi kuruşa satılacaktır. Motorine kilo başına 0,53 kuruş, çift teneke başına 15,90 kuruş ilâve olunmuştur.

★ Şehrimiz et fiatlarının yükselmesine sebep olarak nakil masrafının artması ileri sürülmektedir. Belediye tetkikatı devam etmektedir.

Yeni Mısır çarşısı

Modern hal için önümüzdeki ay faaliyete geçilecek

Mısır çarşısı modern bir hale konacak, bir kısmında Hâl vücude getirilecekti. Çarşının modern şekline ait proje belediye imar işleri müdürlüğü tarafından hazırlanmış ve şehir meclisi kalemine verilmiştir. Proje meclisin bu devredeki toplantısında müzakere ve tasdikten geçirilecektir.

Mısır çarsısı içindeki ve civarındaki binaların istimlâkine ait kıymet takdiri muamelesi tamamlanmıştır. İstimlâk bedelleri vedi yüz bin lirayı bulmaktadır.

Yüksek faizle para veren eski profesör!

Yüksek faizle para verdiği iddiasile Sultanahmet birinci sulh ceza mahkemesine tevdi edilen eski profesörlerden kimyager Hadinin muhakemesine dün devam olunmuştur.

Evvelâ davacı Tevfiğin 5 şahidi dinlenilmis bunlar insafsızca faiz alındığını söylemişlerdir. Bilâhare müdafaa şahidi de Hadinin dürüst ve namuslu bir zat olduğuna şehadet etmiştir.

Davacının avukatı bu sahidi yalancılıkla ittiham etmis diğer avukat cevap verince hâkim ihtara mecbur kalmıştır. Dava başka bir güne bırakımlıştır.

POLİS VE MAHKEMELER

Gece vakti balta ile koparılan arkadaş başı

Kemerburgazda işlenen kanlı bir cinayetin muhakemesine dün 2 inci ağır cezada bakılmıştır. Hâdise şudur: Kemerburgazlı 18 yaşlarında Hamdi ve kardeşi Bahattin ile 35 yaşında Mazlum isminde arkadasları bir gece Kemerburgazda bir çadırda beraber yatmışlardır. Sabahleyin oradan geçenler çadırın kapısını açık görerek merak etmişler biraz yaklasınca da başsız bir cesetle karşılaşmışlardır. Bu cesedin Mazluma ait olduğu anlaşılmış ve çadırın ilerisinde kesik başı yanında bir kanlı balta olduğu halde bulunmuştur.

Hâdiseye derhal jandarma el koymuş ve Hamdi aranarak bulunmuştur.

KATİL ANLATIYOR

Hamdi mahkemede demiştir ki:

«— Gece yatarken Mazlum bana tecavüz etmek istedi. Kendimi müdafaa mecburiyetinde kaldım. Karanlıkta çadırdan bir sopa kaptım. Üstüne doğru yürüdüm. Sonra bunun balta olduğunu anladım. Fakat iş isten geçmisti!..»

Tahkikat evrakına göre Hamdinin kardeşi Bahattin de katilde kendisine yardım etmiştir.

Dava şahit celbine kalmıştır.

Bir civi muhtekiri iki yıl sürgüne mahkûm edildi

Eksik beyanname vermek suretile 70 sandık civi saklıyan Adanada birlik terakki şirketi müdürlerinden B. Sabri tevkif edilerek mahkemeye verilmistir. Neticede Sabrinin sucu sabit olmuş ve 2 yıl sürgünle 500 lira ağır para cezasına mahkûm olunmuştur.

DÖNMIYEN FILO

Büyük Tarihî Tefrika

No. 23 — Yazan: RAHMİ YAĞIZ

Mürettebata "Kalk!,, işareti verildi

— Benim yüzbaşım.. Şafak sökküyor. Saat 4,30.. Kalkacak mısınız?.

Riza kaptan bir sıçrayışla ranzasından atladı. Esasen yalnız ceketini çıkarmış, yatarken pantalonunu ayağında bırakmıştı. Kapının dışında bekliyen ikinciye:

— Haydi, sen istirahate çekil.. Kalktım!.

Diyerek yüzünü yıkadı. Tuvaletini yaptı. Ceketini giydi, güverteye çıktı.

Süvarinin yeniden hareket için şafak saatini intihap etmesi de, geceyi açıkta geciren tahtelbahirlerin bu saatte istirahat nihayet bulduğu için mürettebatı kahvaltı, sabah tuvaleti gibi sebeplerle en ihmalkâr vaziyette bulundukları içindi.

Kumanda kulesine gelen süvari, topçu kaptanını orada buldu. Selâmlaştı, sordu:

— Her oto hâlâ uykuda mı?.

— Evet efendim..

Süvari gülümsedi, ilâve etti:

— Tevekkeli değil bu adamlar bu kadar şişman oluyorlar. Bu derece gamsızlık, alâkasızlık, hotbinliğin tezahürüdür.

Sonra posta çavuşuna emir verdi:

— Haydi bakalım, söyle kalk işareti verilsin!.

Mürettebat, gürültüsüzce kalk işaretini aldı.. Mangada sabah tuvaleti ve kahvaltı ikmal edildi. Herkes vardiya başına geçti. Tarhisar demirini aldı, yola çıktı.

Riza kaptanın kalbinde kımıldanan bir ön seziş o gün aradıklarını bulacağını, tahtelbahirle karşılaşacağını ilham ediyor, süvari insiyaki bir hareketle rotasını tayin ederek yine sahili takiben şimali şarkî istikametinde ilerliyordu.

İki saat kadar bu şekilde yol alınmıştı. Takriben Silivri hizalarına raslıyan karşı sahilde ilerlenirken prova vardiyasının heyecanla haykırdığı duyuldu:

— Tahtelbahir.. Tahtelbahir.. önümüzde bir tahtelbahir var ... Bizi gördü, dalıyor!..

Riza kaptan bir sıçrayışta geminin burnuna gelmiş, 400 metre ileride artık kulesi suya gömülmeğe başlıyan tahtelbahiri görmüştü. Bütün kuvvetile:

— Silâh basma!.

Emrini haykıran Riza kaptan kumanda köşküne döndü, makineye:

— Son hız.. ileri!.

Kumandasını verdi.. Yaydan fırlıyan bir ok hızile Sultanhisar ileri atıldı. Bir dakika sonra tahtelbahirin daldığı noktaya gelinmiş, ileride preskopun izi farkolunmuştu. Topu oraya tevcih ettiren süvari:

— Ateş!.

Emrini verdi..

Sultanhisarın minimini topu, sabahın sessizliğini yırtan bir patlayışla ilk mermisini preskopun görüldüğü noktaya yolladı..

Şimdi gemi, bizzat süvarinin dümen idaresile preskopun görüldüğü noktayı ortaya almış, bir daire çevirerek etrafında fırdönmeğe, topunu da ateşliyerek o noktayı ateş altına almağa koyulmuştu.

Tehtelbahirin çok sıkışık bir vaziyete düştüğü, aradabir preskopunu çıkarıp tekrar daldırışından ve Sultanhisarın çevirdiği daireden cıkamayışından anlaşılıyordu.

Preskopun son bir defa görülmesini müteakip ayni noktaya ateş eden topçu kaptanı hoşa gitmiyen bir haber verdi:

— Beş mermi kaldı..

Diğer taraftan sancak rasıdı da nârayı bastı:

— Tornito atıldı.. Dümen istikametimizden sahile doğru gidiyor..

Riza kaptan haykırdı:

— Ateş kesmeyin.. Ateşe devam..

Ve.. gittikçe daireyi daraltarak tahtelbahirin preskopu farkedilen noktaya doğru yaklaşmağa, sokulmağa koyuldu.

Şüvari, mermisinin bitmesi ihtimalle, preskopu mahmuzlamak caresine başvuruyor bir taraftan da aradabir ufka göz atarak, top seslerine koşup gelen kendi müfreze arkadaşlarının bulunup bulunmadığını kolluyor, eline geçirdiği şu düşman sefinesini kaçırmamak azmile hareketine devam ediyordu.

İki mermi daha atılmış, daire iyice daralmış, tahtelbahirin preskopu çok yakından görülmüştü.

Üçüncü mermiyi de ateşliyen topçu kaptanı, top sesi arasında haykırıslar duydu:

— İsabet.. isabet.. Tehtelbahirin preskopuna isabet vaki oldu.

Bu müjde süvarinin heyecandan bunalan gönlüne buzlu su serpti.

Daireyi biraz daha daraltmağa emir verirken yine vardiyaların sesi yükseldi:

— Tahtelbahir çıkıyor!.

Bir dakikalık intizarın sonunda yavas yavaz kaynıyan suların arasından ucunda büyücek bir topu, gönderinde İngiliz bayrağı bulunan kurşuni boyalı, yaprak sigarası şeklinde bir tahtelbahir yükseldi. Suyun yüzüne çıktı. Hemen açılan kapaklarından mürettebatı ve süvarileri göründüler.. Bunların ellerinde birer beyaz bez parçası bulunuyor, bunu sallıyarak teslim olduklarını işaret ediyorlardı.

(Devamı var)

— Hava tehlikesini önlemek için havada kuvvetli olmak lâzımdır. Fitre ve Zekâtınızı Hava kurumuna vermekle bu tehlikeye karşı koymuş olacaksınız.

DIŞ POLİTİKA

İngiltere v. Fransa

Yazan: AHMET ŞÜKRÜ ESMER

Bu mücadelenin en acıklı tarafı, Fransanın Alman taarruzu karşısında ani yıkılışı ve bilhassa bu yıkılışıtakip eden İngiliz - Fransız münasebetiledir. Fransanın yıkılışındaki amiller derin siyasi, iktisadî ve içtimaî sebeplere dayanmaktadır ki, bunları izah etmek ve hattâ bunlar üzerinde araştırmalar yapmak zamanı gelmiştir.

Bu yıkılıştan sonra Fransız devlet adamlarının takip ettikleri politikanın mesnedi oldukça vazıhtır. Peten ve etrafları, Alman hamlesi karşısında İngiltere'nin de muvakavemet edemiyeceğini zannetmişler, ve İngiltere'nin de inhidamından evvel, Almanya ile müttereke aktetmekte Fransa için fayda görmüşlerdir.

Hâdiseler bu kanaatte bulunan Fransızları tekzip etmiştir.

İngiltere'nin mukavemeti, Fransızları ümitlendirmiştir. Fransa'nın işgal altında bulunan mıntakalarından gelen haberler Fransızların müstevliye karşı teşkilâtlı mukavemete başladıklarını anlatmaktadır. Paris'te birçok gizli matbaaların meydana çıkarılığı, Fransızların İngiliz radyolarını dinledikleri ve Alman isgal kıtalarını istiskal ettikleri bildiriliyor. Bunlar, tahakküm altına alınan bir milletin uyanış alâmetleridir.

Diğer taraftan İngiliz mukavemeti karşısında tabiye değiştiren Almanlar ve İtalyanlar, İngiltere'yi adalardan başka sahalarda vurmak için sağdan soldan yardımcı aramaktadırlar. İspanya üzerinde şiddetli tazyık yapmakta olduğu malûmdur. Vişi'ye sadık kalan Fransız müstemlekelerinin yardımı olmaksızın, İspanya'nın müttefik devletlerine Aferika'da yardımda bulunmasına imkân yoktur. Gerçi Fransa Avrupada yıkılmıştır. Fakat Fransa'nın Aferika imparatorluğu kuvvetini muhafaza etmektedir. Vişi hükûmetinin bazı unsurları, Almanya'ya bu sahada yapılacak yardım mukabilinde Fransa'ya daha ehven şartlarla bir sulh temin etmenin çaresini düşünmüş olabilirler. Bu noktaüzerinde Vişi hükûmetini teşkil eden politikacılar arasında da ihtilâf olduğu söylenmektedir.

Vişi hükûmetini teşkil eden rivayet edildiği gibi ihtilâf mevcut olsa da bu hükûmetle temasa girismekte İngiltere için bir fayda melhuz değildir. Bu İngiltere hükûmetini teşkil eden politikacılarla, Vişi hükûmetini teşkil eden politikacılar arasında müthiş bir ucurum vardır. Bu sebepledir ki Çörcil, geçenlerde doğrudan doğruya Fransız milletiyle temas etmek istemiştir. Söylediği nutkun manası şu cümlenin içindedir. İngiliz Başvekili Fransızlara demiştir ki:

«Bize yardım edemezseniz, hiç olmazsa, zaferi kazanmamıza engel olmayınız.»

Hakikaten İngilterenin Almanya ve İtalyan hamlelerine karşı gerek anavatanda ve gerek Afrikada yalnız başına gösterdiği mukavemet büyük kahramanlıktır. İngiltere, Almanyayı Fransa ile birlikte karşılamak için mücadeleye girişmişti. Fransa yıkıldıktan sonra iki büyük devletin bütün ağırlığını omuzlarına yüklenmiştir ve mücadeleyi zafere kadar götürmek için Fransadan yardım da istemiyor.

Gölge etme başka ihsan istemem diyor. Kalbinde en ufak şeref duygusu kalan bir adamın bu şartlar altında nasıl hareket edeceğini tayinde tereddüt göstermesine imkân tasavvur edilebilir mi?.

★ Göklerimizden geçen her Türk kanadını hepimizin eseri olarak alkışlıyoruz. Fakat bütün bunların yetecek kadar olduğu söylenemez. Daha üstün olmamız için Hava Kurumuna yardım ediniz.

Birimizin Derdi Hepimizin Derdi

İhmal edilmiş bir sıhhat işi

Feriköyünde oturan karilerimizden B. Halil Altınparmaktan aldığımız bir mektupta Avukat caddesi arkatarafı ile civarındaki ekserî verlerde lâğımların hâlâ açık bir vazivette akmasından acı acı sikâvet ederek söyle denilmektedir:

«— Halkımızın umumî sıhhatini korumak en baş vazifelerinden biri olan belediye mikrop ve zehir saçan bu hâli neden görmüyor?.. Burada oturan halkın ve çocuklarımızın sıhhatlerini korumak için lâğımların kapatılması yeni bir bahçe yapmaktan veya istimlâkten daha lüzumlu

AVRUPA HARBİNİN YENİ MESELELERİ

Afrika harekâtı..

Yazan: ALİ KEMAL SUNMAN

Bugünlerde gelen haberler şimali Afrikada yeni bazı vukuatı bildirmektedir. Afrika harekâtı ne safhada?. İtalyan gazeteleri - nin bazı neşriyatı nazarı dikkati tekrar bu mevzua celbetmekten geri kalmamıştır.

İtalyan tebliğlerindeki kısalık gözden kaçar gibi olmadığı için İtalyan gazeteleri buna bakarak Afrika harekâtının da ehemmiyetini kaybettiği manası çıkarılmamalı demek istiyorlar. Simali Afrikadaki İtalyan kıtaatının faaliyeti herhangi bir suretle durdurulmuş değildir, diyorlar.

Fakat İtalyan matbuatının bunu teyit için yazdıklarından ortada bir takım meseleler olduğu da kendiliğinden meydana çıkmaktadır. İtalyan ordularına kumanda eden Mareşal Graziyani iaşe ve mühimmat üslerini hazırlamakta, bundan sonraki harekât için yolları temine çalışmaktadır; diyorlar. İstinat noktalarını iyice temin etmedikçe orduların ilerlemesi zor olacağını ileri süren Roma gazeteleri harekât başladığı takdirde bunun 600 kilometreden fazla mesafede bir çöl sahasında yapılacağını ilâve ediyorlar.

Hele su bahsi hiç unutulur gibi değildir. Susamışın aklından suyun çıkması muhal olduğu gibi çöllerde harekâta girişilirken suyun temin edilmeden kalması caiz olmasa gerek. Bu altı yüz kilometrelik sahada ise su alınabilecek yerlerin az olduğu İtalyan gazetelerinin de itirafile sabittir. Öyle büyük teşekküllerin harekâtına müsait olacak [illegible] lecek yerler pek ehemmiyetsiz geçitlerden ibarettir. Onun için evvelâ yolları yapmak lâzım. İngilizlerin hava taarruzlarından koruyabilmek için türlü çeşit gizli ambarlar vücude getirerek ordunun mühimmatını, yiyeceğini ve sairesini saklamak iktiza ediyor. Sonra burdan daha az mühim olmıyarak yeniden birçok kuyular kazmak zarurî.

Harp gibi fevkalâde bir hal de. hususile ne kadar devam edeceği belli olmıyan bir kavgada Afrika harekâtında su ihtiyacının ne kadar şiddetleneceği kolayca tahmin edilebilmektedir.

Yeni harekâtta İngilizlerin muvaffakiyetleri haber verildiğine göre bunu da izahı kolaylaşıyor. Çünkü İngilizlerin çok iyi hazırlanmakta oldukları ister istemez İtalyanların bu itiraflarından anlaşılıyor ki Mısır arazisinin muhtelif yerlerinde İngiliz motörlü kıtaat kendilerine en müsait surette yerleşmiş, mevzi almış bulunuyorlar.

Siva mevkiinde İngilizlerin fazla olarak 1 fırkası, Mersa Matruh mevkiinde de 3 fırkası olduğu İtalyanlarca söylenmektedir ki bunlardan biri motörlüdür.

Hulâsa Mareşal Graziyaninin şu noktalardan vazifesi bilhassa ehemmiyetli olduğunu kaydediyorlar: Mısır ülkesinin müdafaası demek İngiliz imparatorluğunun müdafaasının bir direğidir. İngiltere tarafından Mısır ülkesinin müdafaası için şimdiye kadar pek çok çalışılmış, her türlü vesait temin edilmiştir. Bütün bunlarla beraber coğrafi vaziyet de İngilizlerin lehine, Mısırın müdafaasını kolaylaştıracak mahiyettedir. İtalyan ordularının Mısır üzerine herhangi bir hareket yaparak muvaffak olabilmeleri Avrupa harbinin türlü meçhullerle dolu müşkil

Son Telgraf'ın edebî romanı : 98

GÖZYAŞLARI

ETEM İZZET BENİCE

On iki gün sonra

Her perşembe akşamı bir hanımefendi tiyatroya geliyor. Herhalde lüks, kibar bir hanımefendi!. Yalnız geliyor, yalnız çıkıyor. Otomobilden iner inmez daha adımını atmadan hemen gidiyor, avucumu uzatıyorum. İlk geldiğinde bana uzun uzun baktı:

— Senin adın ne?.

Dedi.

— Ruhi

Dedim ve.. ilâve ettim:

— Çamur Ruhi!.

— Niye çalışmıyorsun? Dilencilik iyi şey mi?

Dedi; fakat bir liralık kâğıt uzattı. Lirayı kaptım:

— Teşekkür ederim.

Dedim ve ona cevap ta vermiş oldum:

— Bu halde nasıl çalışayım e-

Bir şey söylemedi, yürüdü. Şimdi alıştı artık. Her gelişte lira hazır. Bazan iki üç verdiği de oluyor.

. . . . .

Bir ay sonra

Allah şu kadını eksik etmesin!.

Ne iyi de kadın!.

Alçak gönüllü.

Otomobilden inince ben onu görmesem bile kendi geliyor, beni buluyor, soruyor:

— Nasılsın Ruhi?

Diyor. Yine avcuma bir iki lira sıkıştırıyor. Bundan daha iyi, daha insan kadın olur mu?. Öyle de ahenkli, cana değen bir sesi var ki.. Yumuşak, tannan, nağme dolu bir ses. Güzel de bir kadın. Orta yaş. Fakat, herhalde kuvvetli

— Otuzdan fazla.

Denmez. Çok iyi de giymiyor. Sincap mantosunun içinde öyle bir bürünüşü, öyle bir görünüşü var ki. Ben bile bu halimle onun fevkalâdedeliğini, üstünlüğünü çarçabuk sezebiliyor, seçiyorum!. Yahut da bana öyle geliyor. Herhalde bir bakışta çeken, esir eden, bağlıyan, büyüliyen, sürüyen bir kadın. Naran gibi bir kadın!. Bu tasviri hep onun için kullanır, ona:

— Esir eden, büyüliyen, bağlıyan, sürüyen kadın!.

Derdim. Fakat, ne tuhaf?. Hiç tanımadığım, yüzünü ilk defa tiyatro kapısında gördüğüm bu kadın bana sık sık onu, Naranı hatırlatıyor!.

Kimbilir o ne oldu?. Acaba hâlâ güzelliğini; bayıltan, delirten, şaşırtan, köle eden sihrini muhafaza ediyor mu?. Yoksa o da mı çöktü?. Yoksa o da mı hayat batağına içine düştü ve çamur oldu?

Nevse bütün bunlar şimdi bir tarih. Kara, korkunç, ıztıraplı ve sızılı bir tarih!. Artık ne Naran, ne de Ruhi yok!.

korkunç, ıztıraplı ve sızılı bir tarih!. Artık ne Naran, ne de o Ruhi yok!.

Ruhinin, Çamur Ruhinin gerse-

geçirinciye kadar bu tiyatro kapısında tutunabilmek!.

En mükemmel, en rahat iş, bu iş.

Nasıl olsa yarım saat, bir saatte su icinde papeli kıvırıyorum!. Hele hanımefendimiz gibi haftada birer defa uğrayıp iki üç kâğıt bırakacak devamlı birkaç hayır sahibi bulsam bütün kış keyfim yolunda demektir. Bizim zenaatte bu hanım gibilerine:

— Andavallı.

Diyorlar. İster andavallı, ister Vanlı olsun bana ne?. Ben çıkarıma bakarım!.

. . . . .

Bir ay daha..

Çok fenayım.

Hastalığım arttı!.

Üzerime dehşetli bir sinir geldi.

Bazı zamanlarım oluyor ki, önüme cıkanla kavga ediyorum. Dün yine durup dururken İncir Mustafa ile kavga çıkardık. Zaten bir sıkımlık canım var. Ölesiye bir dayak yedim!.

Bugün her tarafım ağrı, sızı içinde!.

On gün sonra..

Perşembe akşamları oldu mu;

— Piyanco vurdu

ŞEHİRDEN - MEMLEKETTEN - BÜTÜN DÜNYADAN

SON HAVADİSLER

Viyanada bir Bankalar konferansı

Alman kredilerine müddetlik itilâf görüşülmüş

Berlin: 25 (A. A.) — 21 ilkteşrinden 25 ilkteşrine kadar Viyanada bir Bankalar konferansı toplanmış ve Almanya, İngiltere, Hollanda ve Belçika iştirak etmiştir. Bu konferansta Alman kredilerine müteallik 1940 tarihli itilâfın müddetine karar verilmiştir.

Fransa mihver devletlerile birleşirse

Vasington 25 (A.A.) — Fransanın Amerikadaki sefiri Hey hariciye nazırı Samner Vels tarafından kabul edilmiştir. Bu ziyaret hararetle telâkki edilmektedir. Zannedildiğine göre, Somner Vels, Fransa mihver devletleri ile sıkı teşriki mesaide bulunduğu takdirde Amerika hükûmetinin nasıl bir vaziyet alacağını sefire bildirmiştir.

Amerika tayyare sipariştini vaktinden evvel veriyor

Vasington: 25 (A. A.) — Maliye nazırı B. Morgantau, bütün tayyare fabrikalarının gerek Birleşik Amerikaya gerekse İngiltereye ait siparişleri vaktinde ve hattâ vaktinden evvel vermekte olduklarını gazetecilere beyan etmiştir.

Nazır, bu vaziyetten Amerikadaki İngiliz makamlarının memnun olduklarını ilâve eylemiştir.

Beyoğlunda bir döviz kaçakçılığı

Beyoğlu cihetinde faaliyet halinde bulunan bir döviz kaçakçı şebekesi evvelki gece meydana çıkarılmıştır.

Vak'anın tafsilâtı şudur:

Beyoğlunda mali işlerle uğraştığını söyliyen, fakat muayyen bir merkezi bulunmıyan Esat isimli birisinin limanda Karadeniz'den gelen ecnebi vapurlarile olan alâkadar oluşu polisin dikkatini celbetmiş, polis teşkilâtını bu noktaya tevcih etmiştir.

Evvelki akşam Esadın saat 21 de Tünelde İstiklâl caddesinde eski tüccarlardan ve şimdi tütüncülük eden Harilâusun dükkânına uğradığı, burada ecnebi paralarını mübadele ettiği görülmüş, memurlar Esadı ve Harilâusu yakalamışlardır.

Emniyet müdürlüğüne getirilen bu iki adamın üzeri aranılınca Esadın üzerinde 76,5 Türk lirası ile 4 dolar bulunmuş, Harilâusta ise altı onar sterlinlik İngiliz banknotu, iki tek sterlin meydana çıkarılmıştır.

Bunlardan Esat; tahkikat sırasında bu dolarları Rober Bilciclinin aldığını, 45 tanesini Harilâ 76 buçuk liraya sattığını söylemiş, tahkikat derinleştirilince Harilâusla Esadın Asmalımescitte Kanlı apartmanında oturan Jozef isminde diğer bir simsarla da ortak olduğu öğrenilmiştir.

Jozefin ikametgâhında yapılan aramada 780 drahmi, 200 dinar, 40 kuruş ve bir kısım Türk ve ecnebi paraları bulunarak müsadere olunmuştur.

Suçluların bir şebeke halinde döviz kaçakçılığı ile meşgul oldukları, Romanyadan gelen ve transit vizesini hâmil bulunan Çekoslovaklardan dahi vapura sokularak ecnebi parası alıp Türk parası verdikleri anlaşılmıştır.

Suçlular bu sabah müddeiumumiliğe teslim edilmişlerdir.

Sudan'da bin İtalyanla bir muharebe

İngilizler düşmana ağır zayiat verdirdi

Londra 25 (A.A.) — İngiliz tayyareleri dün gece Berlin üzerine uzun bir hücum yapmışlardır.

Kahirede neşredilen bir tebliğe göre de, Seyidi Baranideki İtalyan kampına 22-23 gecesi muvaffakiyetle hücum edilmiştir.

Sudanda motörlü bir İngiliz müfrezesi, takriben 1000 kişilik bir düşman grupuna hücum etmiş ve düşmana ağır zayiat verdirmiştir.

Bir bekçi arkadaşını çifte ile yaraladı

Ihlamurda oturan bahçivan Osman Yılmaz ile Mustafa Şimşir Beşiktaş belediyesinde köpek itlâfına memur Osman Düşülle, çifte tüfengile sakalâsırken çifte patlamış, Osman sol kol ve kaba etinden yaralanmış. Mustafa omuz başından sol kaburgasından yaralanmıştır. Yaralılar Beyoğlu hastanesine kaldırılmış suçlu yakalanmıştır.

Yine Zincirlikuyuda bir çarpışma oldu

Dün gece saat 21,30 da Şişliden Büyükdereye gitmekte olan ve şoför ehliyetnamesi olmıyan Tevfiğin idaresindeki 3566 numaralı otomobil sür'atle giderken, Zincirlikuyudan gelmekte olan şoför Hâmidi nidaresindeki otobüsle çarpışmıştır. Otobüs yolcular büyük bir tehlike atlatmıssa da, yalnız otobüs ve otomobil hasara uğramış, insanca zayiat olmamıştır. Şoför yakalanmıştır.

Patlıyan fişekler

Kadıköy Pivasa caddesinde 16 numaralı dükkânda marangozluk eden Tahsin dün gece gaz ocağı üzerine yanlışlıkla bıraktığı bir kap içindeki fişekler birdenbire patlamış ve yangın çıkmışsa da söndürülmüştür.

Beyoğlunda dolandırılan iki İngiliz

Evvelki gün transit olarak limanımıza gelen bir vapur yolcularından Robert ve Mersikler isminde iki İngiliz Beyoğlunda meçhul bir adamla ahbap olmuslar ve adam bunlara kadın bulmak vadile 29 liralarını alıp ortadan kaybolmuştur. İngilizler polise haber vermisler ve iki saat içinde Sadık adında olan bu adam yakalanmıştır. İngilizler teşekkür etmişlerdir.

Paristen bir kısım talebemiz geldi

Pariste bulunan talebelerimizden 7 kisilik bir grup bu sabah saat 8,45 de Sirkeciye muvasalat eden konvansiyone Itreni ile memleketimize gelmişlerdir. B. Ragıp, Hanyal, Afif Sanver, Aran Angel, Emin Bankıoğlu, Cengiz Uluçay, Targan Carıklı isimlerinde bulunan bu talebelerimiz Paristeki talebemizden diğer üc kafilenin daha memlekete döneceklerini söylemişlerdir.

★ Göklerde kuvetli ve yenilmez bir millet haline gelmek gayemizdir. Fitrenizi, bu gaye için çalışan Hava Kurumuna veriniz.

Amerika kendi sırasını bekliyormuş!

Amerikanın Fransadaki sefirinin sözleri

Nevyork 25 (A.A.) — Amerikanın Fransadaki sefiri Bullit söylediği bir nutukta bilhassa demiştir ki:

«Şimdi Amerikadaki hava, 1938 de Fransa kendisini tehdit eden tehlikelerden haberdar edildiği zamankine benzemektedir. Üç taraflı Berlin paktı gayet sarihtir. Diktatörlerin hakkımızda ne düsündüklerini, bundan sonra sıranın bize geleceğini ihtar etmektedir.»

İki feci ölüm

(1 inci sahifeden devam)

Besiktaş - Fatih tramvay arabası dün öğleden sonra Tophaneden Karaköye doğru gelirken birkaç çocuk romorka atlamağa kalkışmışlardır. Bunlardan 11 yaşında Bürhan romorkun tekerlekleri altında kalmış ve vatman Bekir hemen arabayı durdurmussa da o vakte kadar vücudü parcalanarak ölmüştür. Getirilen vinclerle tramvay kaldırılmıs ve zavallı cocuğun cesedi tekerlekler altından cıkarılmıstır. Galatada oturan vapur atescilerinden Hüseyinin oğlu olduğu anlasılan kazazedenin gömülmesine izin verilmiştir.

Belçika hâlâ Almanya ile harp halinde

(Birinci sahifeden devam)

herhangi bir taarruza karsı müdafaaya âmadedir.

Sık sık suiniyetle bahsedilmekte olan ordumuzun 28 mayısta teslim olması, hâdisatın da bilâhare tevit etmis olduğu gibi, askeri vaziyetin tevlit etiği bir mecburiyet olmustur. O zamandanberi, ne bir mütareke ve ne de bir sulh aktedilmiştir. Filen ve hukukan Almanya ile el'an harp halinde bulunmaktayız. 28 mavısta Kralımız esir edilmis ve el'an esaret altında bulunmaktadır.

Almanya ile ne bir sulh, ne bir mütareke imzalanmıstır. Binaenaleyh Belcika Almanya ile harp halinde bulunmağa devam etmektedir.

Mühtaç asker ailelerine

Muhtaç asker ailelerine yapılacak yardım projesi, daimî encümende esas itibarile muvafık görülmüştür.

Projeye göre yardım kaynakları su suretle tesbit edilmiştir:

100 liradan fazla maas alanlardan her ay muayyen miktarda tevkifat yapılacaktır.

Aldıkları kira bedeli ayda 100 lirayı geçen bina sahiplerinden de muayven nisbet dahilinde yardım istenecektir. Bina ve kazanç vergileri eras tutulacağı için, her sınıf halkın yardımı temin edilecektir.

Kânunuevvelden itibaren bu ailelere yardıma başlanacaktır.

İşe yaramıyan esnaf cemiyetleri

(1 inci sahifeden devam)

cek idare heyetlerinin intihabında titiz davranacaktır. Cemiyetlerin yeni sene idare heyeti azaları arasında genis mikyasta tadilât yapılacak, bazı cemiyetlerin idare heyetleri kâmilen değiştirilecektir. Bu suretle villardır idare heyetinde kalan ekser malûm zevat verine müsbet faaliyet gösterebilecek genç ve enerjik azalar seçilecektir.

Amerika harbe girecek

(1 inci sahifeden devam)

min ediyor ve İngiltereyi bunun neticelerinden ikaz ediyor.

Ansaldoya göre, İngiltere, tamamile Amerikanın kontrolü altına geçecek ve kat'i surette istiklâlini kaybedecektir.

İtalyan gazetecisine göre, İngiltere için Amerika Birleşik devletleri tarafından belediilmekten başka ümit olmadığından İngilterenin mücadeleyi terketmesi daha doğru olacaktır.»

Ansaldo'nun bu fikri İngiliz okuyucularını çok eğlendirmistir.

Sadakai fıtır

En iyi iyi son
K. K. K

SON 24 SAAT içindeki Hâdiseler

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır.)

Telhis eden: MUAMMER ALATUR

Hitler Pirene hududunda General Franko ile evelki gün öğleden sonra kendi hususî treninde yaptığı görüşmelerden dönerken Fransanın işgal edilmiş arazisile edilmemiş kısmı hududunda bir istasyonda Fransız hükûmet reisi Mareşal Peten ile de görüşmüştür.

General Franko, akşam, Hitlere veda etmeden evvel, vagon restoranda şerefine bir ziyafet verilmiş ve ziyafeti müteakip Madride dönmüştür.

Hitler - Franko mülâkatından bahseden Berlin gazeteleri hulâsatan diyorlar ki: «Akdenizin kapısında bulunan İspanya, Afrikaya doğru köprü kurmak suretile mihver devletlerinin takip ettikleri hedeflerde işgal edeceği mevkii biliyor. İspanya, şimdiye kadar İngiltereden çok fenalıklar görmüştür. İspanyayı İngiliz tahakkümünden kurtaracak yol, şimdiden Akdenizin iki tarafında kendisini göstermeğe başlıyan yeni nizama faal surette iştirak etmesidir.»

İNGİLİZLERE GÖRE

İngilizler, İspanyanın harbe iştirakini pek muhtemel görmüyorlar. Hitler, İspanyanın harbe iştirak etmemek kararından inhiraf edeceğini zannetmiş olabilir. Fakat Hitlerin bu işte muvaffak olacağı muhakkak değildir. Frankonun harbe karışmamak siyaseti ise, muhakkak surette İspanyaya economik faydalar vadetmektedir.

MAREŞAL PETENLE GÖRÜŞME NASIL OLDU

Mareşal Peten'in yanında Başvekâlet muavini Laval olduğu halde, meşgul Fransa ile gayri meşgul Fransa arasındaki sınır hattında dün akşam büyük elçi Abez tarafından karşılanmış ve otomobillerle Hitlerin hususî treninin bulunduğun küçük istasyona gidilmiştir. Almanlar Mareşal Petene karşı büyük bir saygı göstermişlerdir.

Mareşal, istasyon methalinde Alman Hariciye nazırı Ribbentrop, Mareşal Kaytel, Protokol şefi Fon Dörnberg tarafından karşılanmıştır. Bir tabur Alman askeri geliste ve dönüşte Mareşala selâm resmini ifa etmşilerdir. Hitler de, Mareşal Peteni vagonun kapısında karşıladığı gibi, dönüşte de otomobiline kadar teşyi etmiştir.

GÖRÜŞMENİN MEVZULARI

Görüşmenin mevzuları hakkında Kolombia radyosu şu malûmatı veriyor: Hitlerin son yaptığı mülâkatlarda, mihver deletlerine Fransada, İspanyada, Şimali Afrikada ve Suriyede deniz ve hava üsleri verilmesinin istendiği anlaşılmaktadır. Mihver devletleri yalnız Akdenizde değil, cenubî Atlantik denizinde de geniş nisbette bir taarruza geçmek hazırlığında dırlar.

İngilterenin Amerika ve Afrika ile yaptığı ticarete geniş darbmeler vurmak için Kanarya adalarını da istemektedirler.

HADİSELER KARŞISINDA YUNANİSTANIN VAZİYETİ

İngiliz kaynaklarından gelen haberlere göre, Yunanistan, vaziyeti sükûnetle takip etmekte berdevamdır. Yunanistan harbin bidayetindenberi muhafaza ettiği kat'î bitaraflıktan ayrılmak istememektedir. Metaksas'ın bu hattı hareketi bütün Yunan efkârınca da tasvip olunmaktadır. Bununla beraber Yunanistan her ihtimale karşı mukavemet tedbirlerini kuvvetlendirmektedir. Bazı ihtiyat efradı silâh altına çağırılmıştır.

Yunanistanın vaziyetini gözden geçiren «Taymis» gazetesi hulâsatan diyor ki: «Mihver devletleri için Romanyanın ehemmiyeti petrol kuyularındadır. Fakat Ege denizini ve Çanakkale yollarını kapatmakta olan Yunanistanın vaziyeti öyle değildir. Eğer İtalya Ege denizinde yeni üsler teşkil ederek serbstç harekt debils ve Almanlar da Romanyadan Bulgaristana inse, Türkiye için vaziyet daha tehdidkâr olurdu.

İtalya ve Almanyanın nihaî gayeleri, yakın şarktaki İngiliz kuvvetlerini mağlûp ederek, Mısır ve Süveyş kanalını fethetmek ve Akdenizdeki İngiliz donanmasını ele geçirmektir. Böyle bir gayeye de bir hamlede vasıl olmak imkânsızdır.

Trkiye Alman boyunduruğu altına geçerse, Suriyedeki Fransızların şimdiki mukavemet politikasına devam edebilmeleri şüphelidir. Netice elde etmek için Alman ve İtalyan kuvvetleri Suriyeye nakledilir ve oradaki Fransız tayyareleri de Filistine karşı kullanılırsa, Libyadaki Mareşal Graziyani ordusunun yükü hafifler.»

Ayni gazete, Ege denizindeki adaların ehemmiyetinden de bahsederek şunları yazıyor: «Bu denizdeki adalar Britanya kuvvetleri için birer üs teşkil ederse, Mihver devletlerinin Türkiyeye karşı olan tehdidleri azalır, Britanyanın şarkî Akdenizdeki mevkii kuvvetlenir. Demek ki Yunanistan bir askerî yardım talebinde bulunur evyahut Romanyada olduğu gibi, kendisini herhangi bir hareket serbestisinden mahrum bırakacak bir teca-

Mihverciler hâlâ ne yapmak istiyor!

(Başmakaleden devam)

dökmiyelim ve uyuşalım..» demesi zamanı gelmiştir.

İngiltere nasıl bugün zaferi dışında bir sulhu kabul edemez vaziyete gelmişse Almanya ve İtalyanın da henüz bütün imkânları tecrübe etmeden sulha talip olacaklarını ummanın imkânı yoktur. O halde, çarpışılacaktır. Fakat, nerede?. Bu da yukarıdanberi izah ettiğimiz ve her vakit söylediğimiz gibi Akdenizde olacaktır. Hitlerin gerek Mareşal Peten, gerek General Franko ile konuşmasındaki hedef aşikârdır. Her iki devleti de İngiltere aleyhinde harbe sürüklemek, sürükliyemezse bile her iki devletin imkânlarından istifade etmek istiyor.

İngilterenin Akdenizdeki müdafaasını yenmenin ve yıkmanın iki yolu vardır:

A— Balkanlar - Asya yolu..

B— Cebelüttarık - Fas - Trablus yolu..

Almanya Balkanlara ve Karadenize inmiştir. İtalya da Balkanlardadır. Cebelüttarık - Fas - Trablus yolunda muvasalayı ve serbest geçidi temin eylemek için Fransa ve İspanyanın bu harekete fiil veya muvafakat halinde iştirak eylemesi lâzımdır. Hitlere Fransız devlet reisi Mareşal Peten ve İspanya devlet reisi General Franko ne cevap verdiler?. Bunu henüz bilmiyoruz. Fakat, Hitlerin onlardan ne istediği şöylece hulâsa edilebilir:

A— Bizimle beraber olunuz ve bütün maddî, manevî imkânlarınızla İngiltere aleyhine harekete geçiniz..

B— Harp vasıtalarınızdan, topraklarınızdan, üslerinizden bizi istifade ettiriniz ve istediğimiz yardımları bize yapınız.

Gerek Fransa, gerek İspanya her iki sekilde de binnetice İngiltere aleyhine vaziyet almış olacaklardır. İttifak halinde Fransa Suriyedeki ordusu ve yeniden toplıyacağı askerle ve Alman - İtalyan - Fransız tayyarelerinin yardımı ile Mısırı sağ cenahından; İspanya Fastaki, Fransa Tunus, Cezair ve Fastaki ordusunu seferber ederek Trablustaki İtalyan ordusu ile beraber yine Mısırı sol cenahından ve Fransız - İtalyan müşterek kuvvetleri Sudan - Habeşistan istikametinden istilâya teşebbüs edebilirler. Bu takdirde Fransız - İtalyan - İspanyol donanması da Akdenizdeki İngiliz bahri hâkimiyetine karşı koymıya çalısabilir ve harp denizde, havada, karada Akdenizi kaplar; Romanyadaki Alman, Arnavutluktaki İtalyan orduları da harekete geçerler.

Böyle bir ittifak ve iştirak mümkün olmayıp da sadece Almanyanın tekliflerine üs vermek, yol vermek gibi bir mutavaat vaziveti hâdis olursa Almanya ve İtalyanın böyle bir cebri mutavaattan ne dereceye kadar fayda görecekleri şüphelidir.

İspanya ve Fransanın İngiltere alevhinde her iki şekilde de Alman ve İtalyan taleplerini kabul etmemeleri takdirinde üçüncü bir ihtimal olarak Alman ordusunun İspanya ve Fransayı kâmilen işgal edeceklerini de hesaba katmak lâzımdır. Bu takdirde Alman ordusu Fransanın cenup sahillerine inerek ve buralarda hava üsleri kuracağı gibi Cebelüttarıkı da kara yolu ile bizzat zorlıyacak ve Fasa, Cezaire, Tunusa geçmek ve Trablustaki İtalyan kuvvetleri ile muvasala temin eylemek imkânını arıyacaktır. Ancak, İngiliz donanması Akdenizdeyken ve Malta, Portsait, Kıbrıs, İskenderiye üsleri eldeyken ve Mısırın müdafaası ivice tanzim edilmişken Alman ve İtalyanların bu plânı tahakkuk ettirebilmeleri hayaldir!. Yine Alman ve İtalyanların Balkanlar yolu ile Irak ve Mısıra gitmeleri defalarca bu sütunlarda izah ettiğimiz gibi sadece bir muhayyile genişliğinden ibarettir.

Görülüyor ki, netice itibarile dava mihverciler hesabına gelip bir «Akdeniz davası» ve «Akdeniz zaferi» faslına dayanmıştır. Dayanmıştır amma, bu nasıl başarılabilecektir?. Henüz bu nokta aydınlanmamıstır. İspanya ve Fransa nezdindeki teşebbüsler de menfî netice verdiği takdirde Akdenizde harbin nasıl yapılabileceği ve hangi mucizeye güvenerek İtalya ve Almanyanın harekete geçebileceği büsbütün merak mevzuu olacaktır.

Şimdiki halde şu kadarını söylemek ve vaziyeti hulâsa etmek lâzımdır:

Avrupa harbi, Akdeniz mevzuu üzerine gelip dayanmıştır. Almanya ve İtalya bu mecburiyeti ve yenilmemek için İngiltereyi Akdenizde yenmek ıztırarını hissediyorlar. Bunu yapamadıkça da hiçbir sey kazanmamış olduklarının ve herşeyi kaybetmiye namzet ve mahkûm bulunduklarını

Cuma konuşmaları

FİKİR ÖRGÜSÜ

(1 inci sahifeden devam)

Böylece, iki tarafın karşılıklı arzusundan başka hiç bir engel tanımıyan bir aşk hâdisesi, bakın kaçırılmış bir fırsat mâniası önünde ne hale geliyor.! Herşey yerliyerinde, fakat gençlik değil; yani herşey yerliyerinde, fakat fırsat uçup gitmiştir.

●

Dünyada herşey fırsata bağlı, herşey...

Hâdiseler birbirinin fırsatı içinde doğuyor ve fırsatsızlığı içinde ölüyor.

Şair şaire, âlim âlime, filozof filozofa ,asker askere fırsat hazırlamaktan başka hiçbir faaliyet sahibi değil.. Zümreler de zümrelere, cemiyetler de cemiyetlere, milletler de milletlere..

Fırsat fırsatı doğurur; ve fırsatsızlık fırsatsızlığı üretir.

Fatih, Bizansın zâfındaki azametli fırsatı kaçırmadığı için, Sarı Selimden sonra gelen kol kol fırsat kaçırıcısı, Osmanlı imparatorluğunu harcıya harcıya bitiremedi. Baltacı, Prut suyunun kenarında haşmetli bir fırsat kaçırdığı için de, o günden sonra Osmanlı orduları yıllarca Rusların şamar oğlanı haline geldi.

Birinci Osman ilk fırsatı; ve Mustafa Kemal son fırsatı kaçırmamış iki örnek...

Haydi şu fırsat denilen şeye, hâdiselerin olabilme ânını ihtar eden şartlar manzumesi diyelim. Fertlerin hâdiseleri oldurma kuvvetile, hâdiselerin olabilme şartları arasında daima yakın ve içiçe bir münasebet vardır.

●

Kalemimin bu noktaya kadar çizdiği mücerret fikir kıvrımlarına bakmayınl. Meselem tamamile müşahhas!.

Size, bu zamana kadar İngiliz ve Fransız ittifakının kaybettiği fırsatlarla, karşı tarafın kullandığı fırsatları belirtmek istiyorum.

Karşı tarafın, yani mihverin kullandığı fırsatlar hiçbir kıymet ifade etmez; tersine ehemmiyet ve kıymet, kaybeden tarafta. Zira sokağa atılan her kıymet, elbette herhangi bir kimse tarafından toplanacaktır.

Bana sorarsanız, ne fertlerin, ne cemiyetlerin, ne de milletlerin hayatında garp demorasyalarının kaybettiği çapta bir fırsat kaybı hayal edilebilir!

(Rur) havzasının işgali, Habeşistan, Avusturya, Arnavutluk, Çekoslovakya hâdiselerine kadar, yıllarca ve adım başında garp demokrasyalarının kaybettiği fırsatları bir tarafa... Fakat işin hareket çerçevesine döküldüğü 1939 eylûlündenberi garp demokrasyalarının kullanamadığı fırsatlar, idraksizlik ve iradesizlik bakımından mucize çapındadır.

Madde bir:

Eğer Almanlar Fransanın, içinden ve dışından bu nisbette çürümüş olduğunu bilseydi, onlara 9 aylık hazırlık imkânını vermeden, Polonyaya saldıracağına doğru Fransaya yüklenir ve bugünkü Avrupa hâkimiyetini, en az kayıpla 1939 eylûlü içinde elde ederdi. Almanlar, Fransanın zâfına dair çok şey bilmekle beraber bu derecesini bilmekte mazurdu. Kutsî kuvvet sahibinden başka herkes mazurdu bu derecesini bilmekte.

Almanlar, Fransanın zâfını, onların (Zigfrit) üzerinden bir taarruza girişemiyeceği kadar tahmin ediyordu. Halbuki Fransızların zâfı, (Majino) arkasında tutunamıyacak kadardı. Ters tarafından 20 inci asrın en büyük mucizesi olan Fransa, üstündeki mermer cilâsını kaybetmeksizin kay haline gelmiş, haşmetli bir yalan mimarisiydi.

Gayet tabii olarak bu derecesini tahmin edemiyen Almanlar, garp demokrasyalarının ancak üzerlerine saldırılırsa müdafaa edeceği, başka istikamete saldırılırsa yerinden kıpırdayamıyacağı emniyetile evvelâ Polonya üzerine atıldılar.

İşte garp demokrasyaları hesabına, kaçırılmış ilk fırsat!.

Garp demokrasyaları, bir taraftan geceli gündüzlü hazırlanırken hemen ellerindeki bütün hava kuvvetlerile Polonyanın imdadına koşmak, göklerde Alman ordusu ve Berlin üzerinden ayrılmamak ,böylece Polonya mukavemetini bir iki ay uzatmanın çaresini aramak zorundaydı. Kuvvet bunu gerektirdiği gibi, zâaf bilhassa bunu gerektirirdi. Yoksa, Alman külli kuvvetlerinin meşgul saatini istismar edemiyen zâaf, bir devre sonra artık teslim olmaktan başka çare bulamazdı. Böyle bir hareket, Fransızlardan çok daha iyi döğüşmüş olan Polonya ordularını belki bir iki ay daha korur, araya kış girer ve 1940 baharı başka şartlar altında idrak edilirdi.

Madde iki:

Garp demokrasyalarının kaçırdığı ikinci fırsat, harpten sonra tahliye etmek ve yalnız müdafaalarını temin etmek gayesile hemen Belçika ve Hollandayı işgal etmemesi... Denize kadar uzanmıyan bir (Majino) efsanesini, ancak bu hareket gerçekleştirebilirdi.

Madde üç:

Garp demokrasyalarının kaçırdığı ve bu yüzden Fransanın ebediyen hayatına malolacak kadar zarar gördüğü en büyük fırsat hangisi, biliyor musunuz?.

Almanlar Polonyaya saldırır saldırmaz yapılacak işin basitliği!.

Sadece İtalyayı anliyabilmek ve ona göre hareket etmek!.

İtalyanlar, Almanlar kazanırsa o tarafa, kazanmazsa bu tarafa yanaşacak bir tavır takınmışlardı. Fakat söz ve ihtiras çerşevesinde Almanlara bağlı oldukları için, İtalyanların başlangıçta harekete girişememek cesaretsizlikleri, her an Alman muvaffakiyetlerine göre değişmek ve cesarete inkılâp etmek mevkiindeydi. O halde demokrasyaların bir zâafı hengâmesinde İtalyanlardan asla ümit yok; kuvveti hengâmesindeyse İtalyanların demokrasyalardan kurtulmak ümidi vardı.

Bunun içindir ki, yüzde yüz sağlama gitmek istiyen; ve yalnız bu belirsiz tavrile vaziyeti bulandıran ve Almanlara, ilk muvaffakiyetlerini göstermeleri için paravana teşkil eden bu memleketi hemen ortadan kaldırmak lâzım geliyordu.

İtalya o memleketti ki, tasfiyesinde hiçbir riziko yok, tasfiye edilmemesinde bir millet hayatına bedel mahzurlar vardı. Almanların, İtalyanlar harbe girişmezden evvel bir muvaffakiyet kazanabilecek kadar kuvvetli olduğunu bilmekti ki, hemen İtalyanların tasfiye edilmesini emrediyordu. Eğer Almanlar zayıf olsaydı, İtalya yerinde bırakılabilirdi; fakat Almanlar kuvvetli olduğu için, onları zâfa düşürecek tek çare, hemen İtalyaya çullanıp hesabını görmekti.

Belirsizlik ve hareketsizlik içinde her iki ihtimale karşı da sağlama giden İtalya, bu haliyle Almanlara faydalı olduğundan çok, garp demokrasyalarına zararlıydı. Herşeyden evvel İtalyanların bu hali gösteriyordu ki, Almanlar işin ilk kısmını tekbaşlarına neticelendirecek kadar kuvvetlidir; bu yüzden İtalyanın tasfiye edilmesi lüzumuna en büyük şahit, bizzat İtalyanların hileli tavrıdır.

Almanlar Polonyada meşgulken, İngiliz ve Fransız orduları külli kuvvetlerle İtalyaya saldırdıkları takdirde, İtalyanın canı Polonyanınkinden evvel çıkar; Almanya yolu cenup istikametinden açılmış olur; demokrasyalar hesabına da bu muvaffakiyet siyasette büyük değişiklikler yapardı. Böylece garp demokrasyaları, Balkanlarla hudut birliği yapmış olacağı için, zaten o güne kadar lehlerinde yürüyen Balkanlar bir anda kendilerile birlikte harekete geçer; ve belki de Almanlar Polonya hareketinin içindeyken cenubundan, yani Balkanların şimalinden esas tazyiki yemiş olurdu. Bu tazyikin içinde 1 milyonluk ordusile Yugoslavya, yine 1 milyonluk ordusile Romanya, hepsinin başında Fransa, İngiltere, mevki almış bulunurdu.

Çekoslovakya ve hattâ Avusturyada isyan, bütün dünyada mihvere karşı birlik ve topluluk, infirat siyasetine elveda ve saire...

İşte, bir hayata bedel bu şaheser fırsat da, gümbür gümbür çöktü gitti. Neticesi malûm!.

●

Şimdi siz bu kadar lâftan sonra, bütün bu zahmetlere benim geçmiş günleri anmak ve herkese acı acı iç çektirmek için mi katlandığımı sanıyorsunuz?.

Ne münasebet!.

Ben mazîden değil, istikbalden bahsediyorum!!!

O fırsat geçmişse, elde olan, cepte yatan ve beyin mıncıklıyan daha nice fırsatlar var!!!

İstikbal, mazi gibi konuşulamaz.

Ben bu yazıyı, sırf fırsat suurunu kamçılamak, günün mevzuu diye takdim etmek, herkese kendi fırsat çerçevesi içinde kafa patlatmak, aramak, buldurmak ve yaptırmak için yazdım.

İnsan oğlunun aldığı her nefes bir fırsattır.

Haydi hoşça kalın!.

da Romanyayı işgal eylemişler ve Arnavutluktaki kuvvetlerini arttırmışlardır, Fransa ve İspanyanın ittifakını temin ettikleri takdirde şarktan ve garptan (Afrika - Asya - Yakın Şark) İngiliz imparatorluğuna saldıracaklardır.

Niyetleri ve maksatları budur. Fakat, henüz İspanya ve Fransa-

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan: İstanbul Mahmut paşada Tarakçılarda 39/41 No. da İbrahim Ethemin alacaklılarına teklif etmiş olduğu konkurdato 14/10/940 tarihinde İstanbul birinci ticaret mahkemesinin tasdikine iktiran ederek hükmün kat'ileşmiş olduğu ilân olunur. 939/38

TAKSİM Sinemasında

Milli kahramanlığımızın canlı bir destanı olan... Alkışlar arasında beş günde 50.000 kişi tarafından görülen

Çanakkale Geçilmez

Türkçe sözlü ve şarkılı milli film muvaffakiyetle devam ediyor.

Bütün şehrimiz ahalisi bu filmi görmek ve büyüklerini ve milli zaferini alkışlamak üzere Beyoğlunda TAKSİM Sinemasına koşmaktadır.

Herkesin görebilmesi için filmin iraesi bir hafta daha uzatılmıştır.

Suareden sonra her tarafa tramvay ve otobüs temin edilmiştir.

Bu hafta ASRÎ sinemada

Türk artistlerinin en büyük ve en güzel filmleri
ŞEHVET KURBANI
Baş rollerde:
ERTUĞRUL MUHSİN — CAHİDE

LUCİEN BARU'un en nes'eli, en zevkli ve en eğlenceli kahkahalı
KIZLAR PANSİYONU
Komedisi

Bugün matinelerden itibaren

SAKARYA Sineması

Hakiki Sinema meraklılarına
Beyaz perde'in 2 büyük yıldızı
SİLVİA SİDNEY ve HENRY FONDA'nın
TÜRKÇE SÖZLÜ en mükemmel eserleri

GÜNAHSIZ KATİLLER

Filmini takdim ediyor.

BU ŞAHESERİ KAÇIRMAYINIZ

Bu filmde sosyal bir facia... Aşkın kudretini ve san'at kuvvetini görecek, tatlı, unutulmaz heyecan dakikaları içinde yaşıyacaksınız.

Meşrutiyetten Mondros mütarekesine kadar
PERDE ARKASINDA OYNAYANLAR?

Yazan: İskender F. SERTELLİ — No. 11

Şair Akif: «Allahım! bir (utanmak hissi) ver gaib hazinenden bize!» diye bağırıyordu.

Gerçi Enver paşa bu kulüplerin kuvvetlenmesine taraftar görünmüyordu. Hattâ İttihat ve Terakkinin teşekkülünden daha doğrusu Babıâli baskınından, İstanbuldan firar tarihine kadar bir kere bile bu kulüplerden herhangi birine ayak basmış değildi. Onun kafasında (hürriyet) in bambaşka bir manası vardı: Enver paşaya göre «hürriyet» ancak bu (sihirli çomak) ı elinde tutanlara münhasırdı.

Halk hiçbir zaman hürriyete lâyık görülmemiş; ve geniş bir mikyasta değil, hatta bir küçük devlet memurunun yaptığı herhangi bir gayri kanuni işi bile tenkit etmek hakkından mahrum bırakılmıştı.

Zaten Kızıl Sultan da böyle söylememiş miydi?

93 kanunu esasisini ilân ederken, Mithat paşaya:

«— Bu millet, hürriyete müstahak değildir. Onu geri alıyorum!»

Diyen Abdülhamit ile, İttihat ve Terakki rüesasının - bu vaziyet karşısında - ne farkı vardı?

Üstelik, bu millet, yıllarca bu (küçük Hamit) lere «büyük ve aziz inkılâpçılar» diye tapmak ve alkışlamak tevazuunu da göstermişti.

★

(Şair Âkif) e ilk hücum

Şair Mehmet Akifin:

Yıktı bin mel'un kalem namusu,
bizler uymadık.
«Susmak evlâdır» diyip sustuk..
Sanırsın duymadık!

Mısralarile başlıyan bir şikâyetnamesi, intişar eder etmez, milletin ağzında ve kalbinde verlesiyor; herkes şairin hissiyatına iştirak ederek, mütemadiyen bu mısraları tekrarlıyordu.

Bir gün Talât Beye cemiyet yaranından biri:

— Bu ne rezalet efendim? demiş.. Hem bu memleketin ekmeğini yiyor, hem de bizi alenen zemmediyor. Artık, böyle kalemleri kırmak, böyle ağızları susturmak zamanı gelmiştir.

Günün birinde kendisini de tehzil edeceğini düşünen fırka reisi Talât Bey, bu fedakâr ve vatanperver dostuna soruyor:

«— Peki amma, halkın çok sevdiği bu adamı nasıl susturabiliriz?»

«— Gayet kolay.. Tehditle.»

Yukarıda bahsettiğimiz muhavere mecliste kütüphane odasında geçiyordu. Talât Bey bir başka arkadaşına bu meseleyi şöyle anlatmıştı:

«— Fedakâr ve vatanperver bir dostum bana, son günlerde bir takım herzeler savuran şu yobaz ruhlu şairin susturulması için bazı tavsiyelerde bulundu. Sen ne dersin? Meselâ bu adamı tehditle susturmak.. Filân gibi.»

Talât Beyin muhatabı - eğer bugün hayatta ise - bu aziz ölünün ruhunu şadetmek için, ufak bir vicdan azabı olsun çekecektir - Derhal kendisine:

— Pek münasip olur. Bu adama bu derece haykırmak salâhiyetini kim verdi?

Cevabile mukabele etmişti.

Bütün bunlar, Talât Beyin etrafında toplanan kimselerin şahsi hürriyetlerini temin için, milletin hürriyetini gasbetmeğe azmettiklerini gösteriyordu.

Akif yalan mı söylyüordu?

İlân ettikleri (hürrivet) i ilk önce boğan kendileri değil miydi?

Aksi bir tesadüf eseri olarak, o günlerde Akifin şiirleri kül halinde intişar etmeğe başlamıştı.

Akif, hükûmetin o gün tuttuğu politikaya göre, çok uygun bir şairdi.

Hükûmet «Panislâmizm» esası üzerinde yürüyor, temelini bu esaslara güvenerek kuruyordu. Akif de islâmiyetçiydi.

Adliye ve Mezahip Nazırı Necmettin Molla bey

Bu arada «milliyetçilik» cereyanları da (Ziyagökalp) in fikirleri etrafında ilerliyordu. Fakat, hükûmet en ziyade «İslâmiyetçilik» siyasetine sarılmış, hatta Hindistanı bile ayaklandırmağa çalışmıştı. Seyyah Abdürresit Efendiye, Ubeydullah Efendiye ve daha göze görünmeyen ve perde arkasında oynıyan bir takım şahsiyetlere mahrem direktifler verilerek Hindistan, Arabistan, Efganistan ve Mısırda «Panislâmizm» in canlanmasına çalışılıyordu.

Lûtfi Fikri Bey bile, bir gün mecliste:

— Yahu, bu ne perhiz, bu ne lâhana turşusu! - diye bağırmıştı - bir yandan İslâm dünyasını elde etmeğe çalışıyorsunuz. Bir yandan da Akif gibi herkesin sevdiği bir şairi susturmağa yelteniyorsunuz! Bu ne demektir?

Öyle ya. Bunu duyunca, halk da Lûtfi Fikri Beyle beraber soruyordu:

— Bu ne demek be yahu?! Hak istiyen, haktan bahseden bir adamın ağzı kapatılır mı?

Akif bu şiirinde ne İttihatçılara çatıyor, ne hükûmeti tenkit ediyordu. O, kül halinde bütün bir cemiyetin karikatürünü çiziyor, o günlerin haleti ruhiyesini ifade ve terennüm ediyordu.

(Devamı var)

QUINA LAROCHE

Terkibinde Kırmızı Kınakına, Kül Renkli Kınakına Sarı Kınakına gibi en mükemmel üç Kınakının teksif edilmiş eriyebilen bütün unsurları bulunan nefis ve lezzeti hoş bir şarap hülâsasıdır.

Doktorlar tarafından tavsiye edilen bir kuvvet ve sıhhat eksiridir.

Fatih sulh ikinci hukuk hâkimliğinden:

Esas: No. 1940/531

İhsan Eren; Aksaray, Tramvay deposunda 2798 yaka sayılı biletçi.

Saraçhanebaşında beş numaralı dükkânda bakkal Ahmet Şuai tarafından 40/531 numaraya mukayyet evraka istinaden aleyhinize açtığı on dokuz lira seksen beş kuruş alacak davası - nın bakılan muhakemesi neticesinde meblâğı müddeabihin 194 kuruş icra tazminatı ve 52 kuruş icra masrafı ile birlikte sizden tahsiline 21/8/940 gününde sureti kat'iyede karar verildiğinden tebliğ makamına kaim olmak üzere bermucibi karar on beş gün müddetle ilân olunur.

İstanbul 4 üncü icra memurluğundan:

Büyükadada Kadıyoran caddesinde 67 No. da iken halen ikametgâhı meçhul Anastasya Zaharyadise.

İstanbul belediyesinin Adalar sulh hukuk mahkemesinin 10/9/935 tarih ve 935/158 No. lu ilâmile zimmetinizde alacağı olan 860 kuruş mahkeme masrafile icra masrafının tahsili için dairemizin 940/2259 No. lu dosyasile takip talebnide bulunan tanzim ve berayı tebliğ tarafınıza gönderilen 21 mart 939 T. icra emri bilâ tebliğ iade edilmiş ve yapılan zabıta tahkikatında da ikametgâhınız meçhul bulunmuş olduğundan bir ay müddetle mezkûr icra emrinin tarafınıza ilânen tebliğe karar verilmiş olduğundan tarihi ilândan itibaren 30 gün içinde borcu ödemeniz lâzımdır. Bu müddet içinde borç ödenmez ve tetkik merciinden veya İadesi muhakeme yolu ile ait olduğu mahkemeden icranın tehiri hakkında bir karar getirilmedikçe cebri icraya devam edileceği ve yine bu müddet içinde mal beyanında bulunmanız, bulunmazsanız hapisle tazyik olunacağınız ve hakikate muhalif beyanda bulunursanız hapisle cezalandırılacağınız malûmunuz olmak ve icra emrinin tebliği makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilânen tebliğ olunur. 940/2259

SENİ SEVİYORUM

Diye Mırıldandı

Şayet bu kolay ve cazip güzellik tedbirini kullanırsanız size de aynı sözü söyliyecekler dir.

Her genç kız, bu kelimelerin ahengini duymak hülyasındadır. Buna da pek yakında nail olabilirsiniz. Keşfedilen bu pek basit güzellik reçetesi sayesinde veyalnız birkaç gün zarfında sevimliliğinizi yükseltebilir ve cazibenizi arttırabilirsiniz. En esmer ve en sert bir cildi beyazlatıp yumuşatacak ve pereştişe lâyık bir hale ifrağ edecektir. Keza, solmuş ve siyah benlerle dolu bir ten tazeleşecek ve saf bir hal alacaktır.

Bu baptaki mütehassısın bu nasihatini okuyunuz: «Tasfiye edilmiş, taze kaymak ve zeytinyağının cilt üzerinde fevkalâde yumuşatıcı bir tesiri vardır. Bu iki unsur halihazırda diğer kuvvetlendirici, besleyici ve beyazlatıcı unsurlarla beraber beyaz (yağsız) Tokalon kremi terkibine karıştırılmıştır. 3 gün zarfında Tokalon kremi cildinizi, hiç beklemediğiniz bir derecede güzelleştirecek ve yumuşatacaktır.

RADYOLİN

İLE SABAH ÖĞLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

SATIŞ İLÂNI

İstanbul dördüncü icra memurluğundan:

Halide tarafından Vakıf paralar idaresinden 23449 ikraz No. sile borç alınan paraya mukabil üçte iki hissesi birinci derecede ipotek gösterilmiş olup borcun ödenmemesinden dolayı işbu ipotekli hissenin satılmasına karar verilen kayden Galatada Arapcamii mahallesinin Kürkçükapısı sokağında eski 2, 4, 51 ve yeni 2, 4, 53 No. lı bir tarafı kısmen İranî Celil ağa dükkânı ve kısmen Eğinli Ali ağanın dükkânı ve bir tarafı Yemeniciler caddesi ve bir tarafı kısmen bakırcı Haralambos dükkânı ve kısmen Paraskevi ve Yorgi ve sairenin fabrikası ve tarafı rabii Kürkçükapısı sokağı ile çevrili berveçhi mülkiyet tasarruf olunur. Yemeniciler caddesinde eski 51 yeni 53 No. lı odaları müştemil bir bap kahve dükkânı ile berveçhi vakfiyet tasarruf olunur. Kürkçükapısı sokağında eski ve yeni 2,4 No. lı iki dükkânı müştemil handan ibaret gayri menkulden satışına karar verilen üçte iki hissesi borçluHalide'nin uhdesinde bulunan ve berveçhi vakfiyet tasarruf olunup tamamına yeminli üç ehlivuçuf tarafından (4000) lira kıymet takdir edilmiş olan Kürkçükapısı sokağındaki eski ve yeni 2, 4 No. lı iki dükkânı müştemil kâgir hanın evsaf ve mesahası aşağıda yazılıdır:

Kürkçükapısı sokağında iki No. lı dükkân: Zemini çimento cephesi istor kepenklidir. Han dahilinde olan kapısı kapalıdır.

4 No. lı dükkân: Zemini çimento, cephesi istor kepenklidir. Han dahilindeki merdiven altı bu dükkâna yazıhane ittihaz edilmiştir.

Dükkânların arkasında bir aralık, bir tulumba mahalli mevcuttur. Birinci kata mozaik merdivenle çıkılır.

Birinci kat: Bir sahanlık üzerinde bir musluk, bir halâ ve dört odadır.

İkinci kat: Birinci katın aynıdır.

Bu hanın üstü zemini çimento ve kenarları duvar korkuluklu tarastır Bina kâgir olup zemin kat ve koridorlarda elektrik tesisatı mevcuttur.

Mesahası: Umum sahası 70 metre murabbaıdır.

Yukarıda Hudut, evsaf ve mesahası yazılı gayrimenkulün üçte iki hissesi açık arttırmaya konmuştur.

1— İşbu gayrimenkulün arttırma şartnamesi 10/11/940 tarihinden itibaren 934/1461 No. ile İstanbul dördüncü icra dairesinin muayyen numarasında herkesin görebilmesi için açıktır. İlânda yazılı olanlardan fazla malûmat almak istiyenler, işbu şartnameye ve 934/1461 dosya No. sile memuriyetimize müracaat etmelidir.

2 — Arttırmaya iştirak için yukarıda yazılı kıymetin % 7,5 nisbetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubu tevdi edilecektir. (Madde 124)

3 — İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin gayrimenkul üzerindeki haklarını, hususile faiz ve masrafa dair olan iddilarını işbu ilân tarihinden itibaren on beş gün içinde evrakı müsbitelerile birlikte memuriyetimize bildirmeleri icabeder. Aksi halde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar.

4 — Gösterilen günde arttırmaya iştirak edenler arttırma şartnamesini okumuş ve lüzumlu malûmat almış ve bunları tamamen kabul etmiş ad ve itibar olunurlar.

5 — Gayrimenkul 22/11/940 tarihinde cuma günü saat 14 den 16 ya kadar İstanbul dördüncü icra memurluğunda üç defa bağırıldıktan sonra en çok arttırana ihale edilir. Ancak arttırma bedeli muhammen kıymetin % 75 sini bulmaz veya satış istiyenin alacağına rüçhanı olan diğer alacaklılar bulunup da bedel bunların bu gayrimenkul ile temin edilmiş alacaklarının mecmuundan fazlaya çıkmazsa en çok arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 10 gün daha temdit edilerek 2/12/940 tarihinde pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar İstanbul dördüncü icra memurluğu odasında arttırma bedeli satış istiyenin alacağına rüçhanı olan diğer alacaklıların bu gayrimenkul ile temin edilmiş alacakları mecmuundan fazlaya çıkmak ve muhammen kıymetin % 75 şini tutmak şartile en çok arttırana ihale edilir. Böyle bir bedel elde edilmezse ihale yapılmaz ve satış 2280 No. lı kanuna tevfikan geri bırakılır.

6 — Gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararıfesholunarak kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimse arzetmiş olduğu bedelle almağa razı olursa ona, razı olmaz veya bulunmazsa hemen yedi gün müddetle arttırmaya çıkarılıp en çok artırana ihale edilir. İki ihale arasındaki fark ve geçen günler için % 5 den hesap olunacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın memuriyetimizce alıcıdan tahsil olunur. (Madde 133)

7 — Alıcı arttırma bedeli haricinde olarak yalnız tapu ferağ harcını yirmi senelik vakıf taviz bedelini ve ihale karar pullarını vermeğe mecburdur. Müterakim vergiler, tenvirat ve tanzifat ve tellâliye resminden mütevellit belediye rüsumu ve müterakim vakıf caresi alıcıya ait olmayıp arttırma bedelinden tenzil olunur. İşbu gayrimenkul yukarıda gösterilen tarihde İstanbul dördüncü icra memurluğu odasında işbu ilân ve gösterilen arttırma şartnamesi dairesinde satılacağı ilân olunur. (10239)

Hâl Müdürlüğünden :

Merkez Hâlde 141 No. lu karpuz sergisinin müsteciri Kemal Yalçın terki ticaret ettiğinden mumaileyhte alacağı olan müstahsillerin bir ay zarfında müracaatları. (1620)

Devet limanları işletme umum müdürlüğünden:

Deniz mürettebatımıza kışlık elbise imal ettirilmek üzere yerli malı 700 - 800 metre lâcivert veya baruti renkte şayak satın alınacaktır. İsteklilerin verebilecekleri kumaş nümunelerile fiyat teklif mektuplarını 4/11/940 tarihine kadar idare levazım şubesine tevdi etmeleri. (10284)

İstanbul Sıhhî Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonu Riyasetinden :

Leylî tıp talebe yurdu için lâzım olan 1000 çift terlik açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 26/10/940 cumartesi günü saat 11 de Cağaloğlunda sıhhat ve ictimai muavenet müdürlüğü binasında kurulu komisyonda yapılacaktır.

Muhammen fiat beher terlik için 175 kuruştur.

Muvakkat teminat 132 liradır.

İstekliler şartname ve nümunesini her gün komisyonda görebilirler.

İstekliler 1940 yılı ticaret odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalar ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektubu ile birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. «9740»

HACI BEKİR

Şeker Şekerleme ve Reçelleri Her Mevsimin Yemişidir

Size Kış ortasında Çilek,
Yaz ortasında olgun portakal yedirir.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Bahçekapı, Karaköy, Beyoğlu, Kadıköy

Sarıyerin Meşhur Çırçır suyu

Bu kerre şehrimizin muhterem halkına suhulet olmak ve ayni zamanda saf ve sıhhî bir su içirmek maksadile sahipleri tarafından kemali itina ile her gün için taze olarak doğrudan doğruya membaından doldurulup en seri vasıtalarla şehre isal edilen kum ve böbrek hastalıklarına karşı senelerdenberi mücerrep bir devayı âcil olan «ÇIRÇIR SUYU» yalnız Beyoğlunda İmam sokağındaki 18 numaralı deposunda ancak perakende suretile sahipleri yedile satılığa çıkarılmıştır. Başka yerde deposu ve hiçbir bayii yoktur.

KÖMÜR SOBALARI

AVİZELER	SAATLER	Altın Metal
AEG elektrik fırını ve süpürgeleri	Havagazi ocakları ve elektrik	DÜGÜN Hediyeleri

TAKSİTLE SATIŞ)

OSMAN ŞAKAR ve Şki.

Galata, Bankalar caddesi 59 - 47 Tel. 42769. Beyazıt, Üniversite caddesi No. 28 Kadıköy, İskele cad. No. 33/2

Üsküdarda Eski Hamam

Müsteciri değişmiştir. Yeni Müstecir tarafından ASRÎ bir şekle konulmuştur. Muhterem müşterilerin memnun kalacağını ilân ederiz.

TEZGÂHTAR ARANIYOR

Erzurumda tesis edilen Sümer Bank Yerli Mallar Pazarı için pamuklu ve yünlü emtiadan anlıyan tecrübeli iki TEZGÂHTARA ihtiyaç vardır.

Taliplerin İstanbulda Birinci Vakıf Hanında asma kalta Sümer Bank Yerli Mallar Pazarları müessesesi Müdiriyetine müracaatları.

İstanbul 4 üncü icra memurluğundan:

Fatihde Çarşambada dibağ zade medresesinin 10 No. lu odasında mukim iken halen ikametgâhı meçhul İlyasa.

İstanbul belediyesinin İstanbul asliye mahkemesi ikinci hukuk daire - sinden istihsal ettiği 15/6/932 tarih ve 929/ 399 No. lu ilâmile zimmetinizde alacağı bulunan 13 liranın icra ve mahkeme masraflarile tahsili için dairemizin 939/5545 No. lu dosyasile yaptığı takipde berayı tebliğ tarafınıza gönderilen 12/10/939 tarihli icra emri bilâ tebliğ iade edilmiş ve yapılan zabıta tahhkikatında da ikametgâhınız meçhul bulunmuş olduğundan 15 gün müddetle mezkûr icra emri - nin tarafınıza ilânen tebliğine karar verilmiş olduğundan 15 gün içinde borcu ödemeniz lâzımdır.

Bu müddet içinde borç ödenmez ve tetkik merciinden veyahut İadei muhakeme yolile ait olduğu mahkemeden icranın tehiri hakkında bir karar getirilmedikçe cebri icraya devam edileceği ve yine bu müddet içinde mal beyanında bulunmanız, bulunmazsanız hapisle tazyik olunacağınız ve hakikate muhalif beyanda bulunursanız hapisle cezalandırılacağınız malûmunuz olmak ve icra emrinin tebliği makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilânen tebliğ olunur. 939/5545

İstanbul Dördüncü icra memurluğundan:

Fatih Efdalzade mahallesinde Nişanca caddesi 52 No. lu kazasker Hasan Ef. medresesinde iken halen ikametgâhı meçhul İbrahime.

İstanbul belediyesinin İstanbul Fatih noterliğinden musaddak 1/6/934 tarih ve 9602 No. lu bir kıt'a kira mukavelesine istinaden kira bedelinden alacağı olan 19 lira 50 kuruşun faiz, masraf ve yüzde 10 avukatlık ücreti ile beraber tahsili hakkındaki 20/12/939 tarihli takip talebi üzerine ikametgâhınıza gönderilen 20/12/939 tarihli ve 939/5719 No. lı ödeme emrinin arkasına verilen meşruhatta adresinizin meçhul olduğundan bahisle bilâ tebliğ iade edilmiş olduğundan 15 gün müddetle ilânen tebliğine merci hâkimliğince karar verilmiştir.

Tarihi ilândan itibaren on beş gün içinde borcu ödemeniz borcun bir kısmına veya tamamına veyahut alacaklının takibat icrasına dair bir itirzınız varsa yine bu müddet içinde tahriren veya şifahen dairemize bildirmeniz lâzımdır.

Borç ödenmez veya itiraz etmezseniz hakkınızda cebri icra yapılacağı ve yine bu müddet içinde mal beyanında bulunmanız, bulunmadığınız takdirde hapisle tazyik olunacağınız ve hakikate muhalif beyanda bulunursanız hapisle cezalandırılacağınız malûmunuz olmak üzere tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilânen tebliğ olunur. 939/4344

İstanbul Dördüncü icra memurluğundan:

Beyoğlu Taksim Şehit Muhtar caddesi Çam dalı sokağında 7 No. da eski belediye tahsildarlarından iken halen ikametgâhı meçhul Rasihe.

İstanbul belediyesinin Beyoğlu birinci sulh hukuk mahkemesinden istihsal ettiği 5/4/939 tarih ve 939/444 No. lu ilâmile zimmetinizde alacağı olan 18 liranın 21/3/939 gününden itibaren yüzde 5 faiz ve yüzde 7,50 avukatlık ücreti ve 75 kuruş masarifi mahkeme ve icraiyenin tahsili için dairemizin 939/4344 No. lu dosyasile yaptığı takip berayı tebliğ tarafınıza gönderilen 3/10/939 tarihli icra emri bilâ tebliğ mübaşiri tarafından iade edilmiş ve yapılan zabıta tahkikatında da ikametgâhınız meçhul bulunmuş olduğundan 20 gün müddetle mezkûr icra emrinin tarafınıza ilânen tebliğine karar verilmiş olduğundan 20 gün içinde işbu borcu ödemeniz lâzımdır. Bu müddet içinde borcu ödemez tetkik merciinden veya İadei muhakeme yolile ait olduğu mahkemeden icranın geri bırakılması hakkında bir karar getirilmedikçe cebri icraya devam edileceği ve yine bu müddet içinde mal beyanında bulunmanız, bulunmadığınız takdirde hapisle tazyik olunacağınız ve hakikate muhalif beyanda bulunursanız hapisle cezalandırılacağınız malûmunuz olmak üzere tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilânen tebliğ olunur. 939/4344

DEVREDİLECEK İHTİRA BERATI

«Döşemesi ahşap, dam ve duvarları oluklu saçtan mamul madenî borulu sistemde inşaat» hakkındaki ihtira için İktısat Vekâletinden istihsal edilmiş olan 14 ilkteşrin 1936 tarih ve 2296 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk, bu kere başkasına devir ve yahut icadı Türkiyede mevkii fiile koymak için icara dahi verilebileceği teklif edilmekte olmakla bu hususa fazla malûmat edinmek istiyenlerin Galatada, Aslan Han 5 inci kat 1-3 numaralara müracaat eylemeleri ilân olunur.

Sahibi ve neşriyatı idare eden
Baş muharriri
ETEM İZZET BENİCE
Son Telgraf Matbaası

YAVUZ SULTAN SELİM
Halifeler Diyarında

No. 23 Yazan : M. SAMİ KARAYEL

Beyazıt devrinde çok şair yetişti

Birinci Beyazıt, daha sonra Edirnenin en yüksek noktasına bir saray yaptırmıştı. Tunca sahilindeki saray metrûk kalmıştı.

Fatih Sultan Mehmet ise tepedeki sarayı kışlaya tahvil etmişti. Tunca sahilleri tekrar saltanat cümbüşlerile parlamıştı.

Osmanlı imparatorluğu günden güne büyümüştü. Şimalen Tuna sahillerine dayanan Osmanlı Türkleri bütün kürdistanı fetih ve istilâ ederek Karabağa kadar yürümüştü. Biraz sonra Mısıra kadar ilerlevecekti.

istifade ediyorlar, cihana ve cihan siyasetine hüküm ve nüfuz eyliyorlardı.

Yavuz, şöyle terennüm ediyordu:

İttihat etmezse millet dağıdar eyler beni
Kûşei kabrimde hatta bikarar eyler beni

Yavuzun kardeş ve şehzadeler katli, vüzera ve rical idamı gaddarlığından ve şahsî ve nefsî hareketlerinden ziyade devlet ve millet selâmeti için yapıldığı için tenkit edilemez.

dan kaçmış olsaydı, Türk vatanı kat'iyeyn sükûn bulmaz, şehzadeler elinde parçalanırdı.

Beyazıdı veli zamanında eski devirlerin parlak muzafferiyetleri görülmüyordu. Yalnız, şiir ve edebiyat teraki ediyordu. Beyazıt devrinde birçok şairler yetişmişti. Bilhassa, Mihri hatun gibi şaireler Türk kadınları arasında da yüksek bir mevki işgal eyliyordu. Amasyanın bu hassa şairesi Yavuz Sultan Selimin de nazarı dikkatini celbedecek derecede yüksekti.

Yavuz, babası Beyazıdı Veliden şiir tahsil eylemişti.

Yavuz bütün padişahlar içinde en yüksek şairdir denebilir. Fevkalâde hassas ruha malikti.

Yavuz, bu sebeple Amasyalı Mihri Hatunun şiirlerine meftun idi.

Bakınız, bu yüksek fikirli Türk kadını nasıl yazıyordu:

Ben umardım ki sen yârı vefadar olasın
Kimbilirdi ki sen böyle cefakâr olasın
Bir senin gibi cefakâra havadar olasın

Mihri Hatunun devrin üstadı Necative nazireleri de vardır.

Şöyle:

Habdan açtım gözüm, nagâh kaldırdım seri
Karşıma gördüm durur bir mahi çehre dilberi
Taliim (Saad) oldu, yahut kadere erdim galiba
Kim mahallem içre gördüm, gece doğmuş müşteri
Gözümü açıp yumunca oldu çeşmimden nihan
Söyle teşhis eylerim kim ya melektir, ya peri

Yavuz Sultan, hem hassas bir şair ve hem de harp ehli, ehliseyfti. İcabında katı yürekli, cengâver, rahat nedir bilmiyen bir idealistti.

Selim, yeniçerilere bol para verirdi .Her atiye dağıtısında yeniçeri başına ellişer lira verirdi. Bu, sonraları devlet için ağır bir yük olmuştu.

Çünkü, imparatorluğun inhitat, ve inkıraz zamanlarında da yeniçeriler, Yavuz misillü zaman, iştir

Fakat Yavuz, vüzerasını, yeniçeriyi taltif ederdi amma, nizamsızlık edenlerin de derhal ve bilâmerhamet boyunlarını vururdu.

Yavuz, icabında yeniçeri ağasını bile öldürebilecek kudrette idi.

Nitekim, Çaldıran seferinden döner dönmez yeniçeri ağası Balyemez Osman ağayı kesivermişti. Böyle olmakla beraber tek bir yeniçerinin sesi bile çıkmamıştı.

Yavuz zamanında yeniçeriler sekbanbaşının tahtı idaresinde bulunurdu.

Yeniçeriler ceman otuz üç (oda) takımı idi. Yüz cemaat de yayalar vardı.

Oda zabıtanı şunlardı:

Çorbacıbaşı,
Ahcıbaşı,
Vekilharç,
Kâhya yeri,
Muhzır,
Deveci,
Haseki.

Bunlar, tabur, bölük, takım kumandanları rütbesini haiz zabitlerdi. Umum yeniçeri takımının erkânıharbiye reisi ise eskibanbaşı